

ಕೊರವಂಜಿ

Koravanya

ಡಿಸೆಂಬರ್

೧೯೫೪

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಕೆ.

ಬರಹಗಾರರು :

- ಶ್ರೀ|| ರೇವಣ್ಣ
- ಶ್ರೀ|| ಪಾಟಾಳಿ
- ಶ್ರೀ|| ರಾಸುಕೃಷ್ಣ
- ಶ್ರೀ|| ಹಾ. ರಾ.
- ಶ್ರೀ|| "ಕೇಫ"
- ಶ್ರೀ|| ಅಳ್ವೀಗನೂರ
- ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ.
- ಶ್ರೀ|| ಇಂದುಮತಿ
- ಶ್ರೀ|| ತಾಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರನ್
- ಶ್ರೀ|| ಬಿ. ಎಫ. ಮೂರ್ತಿ
- ಶ್ರೀ|| ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ
- ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

೩೪ನೆಯ ವಾಸಪತ್ರಕ

ಬಿಪಿಪಿಪಿ
ಕವನಸಂಪಾದಕರು

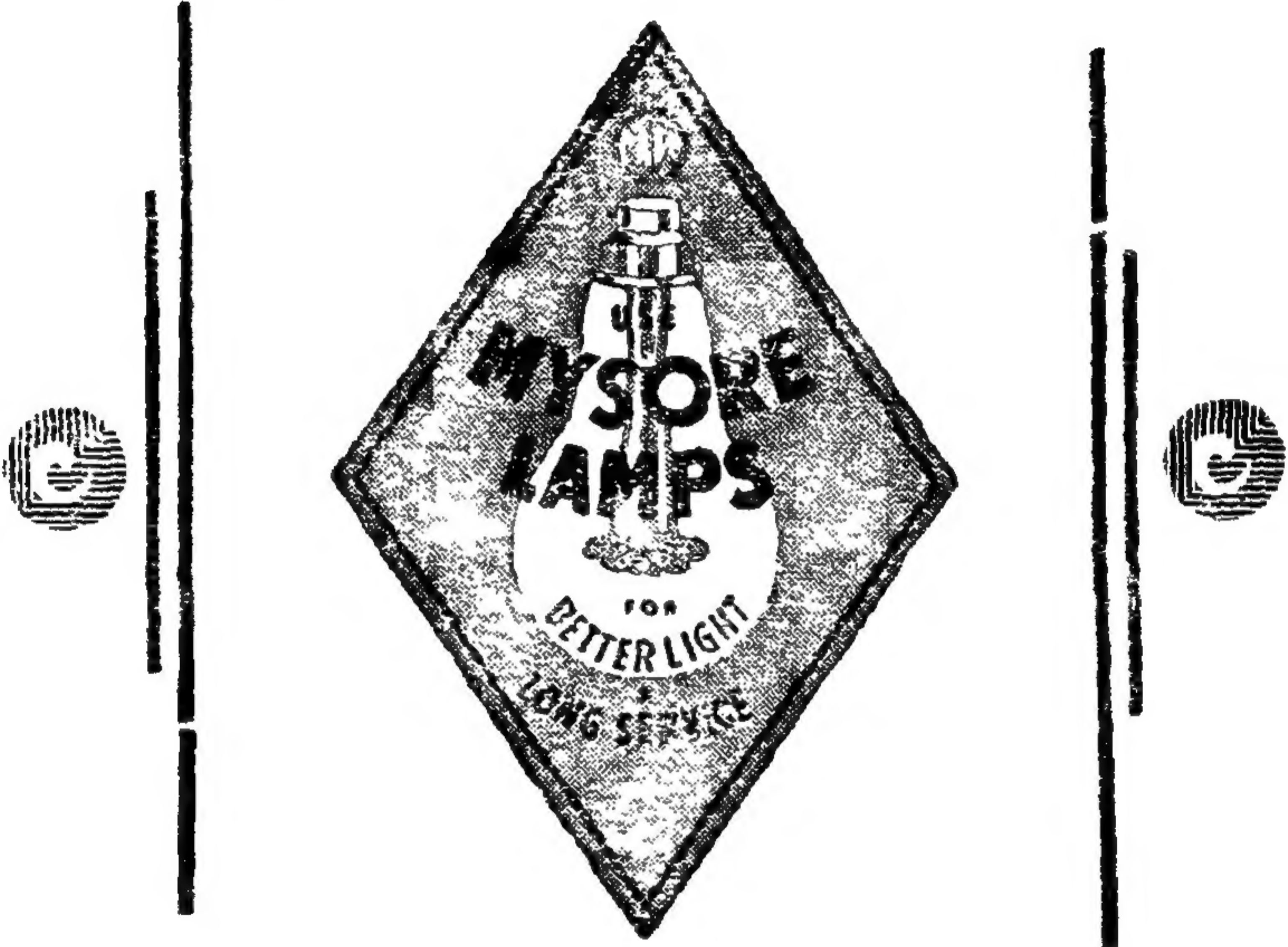
ಮನೆಗೆ ಶಾಂತಿ!

ಮನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ !!

ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ !!!

ಕಣ್ಣಿನವರಿಗೆ ತಂಪು ಬೀರುವುದು,
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ

ಮೈಸೂರು ಬಲ್ಲ

ಅದು ಭಾರತದ್ದು !
ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯದು !
ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದು !!

ಫೋನ್ : 2026

ಗ್ರಾಮ್ : 'Mysorlamp'

ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲಿ.,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ

ಬೆಂಗಳೂರು 3

3-12-54ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ

ಬೆಂಗಳೂರು: ಮೈಸೂರು: ಶಿವಮೊಗ್ಗ: ಮಂಗಳೂರು: ಚಿತ್ರದುರ್ಗ:
 ಜೈ ಹಿಂದ್-ಮಿನರ್ವ ನ್ಯೂ ಅಪೇರಾ ಸುದರ್ಶನ ನ್ಯೂ ಚಿತ್ರಾ ರೂಪನಾಥಿ

ತುನುಕೂರು:—ಕೃಷ್ಣಾ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ದಿನ 3 ಆಟಗಳು

ಮುಂದಿನ ಬದಲಾವಣೆ:
 ದಾನಂಗೆರೆ: ಮೋತಿ ಟಾಕೀಸ್

ತಾರಾಗಣ...
 ಹರಿಣಿ ಪ್ರತಿಭಾ
 ರೇವತಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಿ
 ಸಂಪತ್..

ಮಹಾತ್ಮಾರವರ

**ಮದ್ದಿಮದ್ದಿ
 ಮಾರಾಯ್**

ಸಂಯೋಜನೆ: ಡಿ. ಶಂಕರ್ ಸಿಂಗ್

ಕನ್ನಡ

a TALKING Release

ಜನಪರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರದರ್ಶನ...

ತಾರಾಗಣ
ಪಂಡರಿಬಾಯ್
ಮೈನಾವತಿ ಮತ್ತು
ಇತರರು..

ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ಸ್ ರವರು

ಸಂತ ಸಮಿತಿ

ನಿರ್ದೇಶನ :... ಕೆ.ಜ್ಞಾನಪಂಜು * TALLANKI Release

DK

ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.

☆☆
ಶರಣಭವ
ಮತ್ತು
ಯೂನಿಟರವರ

ವಿನ್.ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಸಹಸ್ರನಾಮಮ್
ಫ್ರೆಡ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ
ನಿರ್ದೇಶನ....
ಚಿತ್ರಪು ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ

ನಾಗಮ್ಮ

..ತಮಿಳು..

ಪದ್ಮಿನಿ

ಶಿವಾಜಿ
ಗಣೇಶನ್

ಸ್ವರಾಜ್
ನೇಪೂನ್

☆☆

☆☆

☆☆

☆☆

☆☆

☆☆

ವಿದಿರಾ ಪಾರಾದರು

a TALLAM Release ...

ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ.

ವಿಜಯಶ್ರೀ ಚಿತ್ರ ದವರ
ವಿಚಿತ್ರಪಪಂಚ
(ಕನ್ನಡ)

ಸಂಭಾಷಣೆ, ಗೀತೆಗಳು: ದಿಗ್ಗಣನ:
ಪ್ರೊ. ದ. ರಾ. ಬೆಂದ್ರೆ ಬಾಳಗಜಬರ
ಸಂಗೀತ: ಎಸ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮ

ಅಭಿನಯ:

ಹರಣಿ - ಇಂದುಶೇಖರ್ - ಸುಮತಿ - ವಾಸುದೇವ್
ಈ ಚಿತ್ರವು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿದೆ.

A VIJAYA TALKIE RELEASE

Koravanji, December 1954

ಸಂಪುಟ ೧೩

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೫೪

ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶಂ ರವರು ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಗತಂ ಆದರಂತೆ—

ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಬಲು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ— ಪಂಡಿತಜೀ ಯವರ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ.

ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ - ಇನ್ನು ಮೇಲೆ. — ಭಗವಂತಾ! ಬಾಯಿಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟಾಗೋದು, ಕೈಗೆ ಕೋವಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದೇನಪ್ಪಾ ಗತಿ!!

ಸಂತೆಬೀದಿ ಮನೇಲಿ ಮದುವೆಯಾದಾಗ, ಹೆಣ್ಣಿನವರು ಶಾಂತಿವಾತಾವರಣ ಏರ್ಪಡಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು, ಮದುವೆಯಾದಮೇಲೆ, "ಅವಿಶ್ವಾಸ ಠರಾವು" ಎಂದು ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಗುಸುಗುಟ್ಟಿದರಂತೆ

ಆನೆದಂತದ ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಅಮೆರಿಕಾ ಪ್ರಜಾ ಸಭೆಗೆ ಇತ್ತರಂತೆ.

—ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಒಂದು ಕುಡುಗೋಲನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾ ಪ್ರಜಾಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ - ಆಗ ಡಾಲರ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ, ಸುತ್ತಿಗೆ - ಕುಡುಗೋಲು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ, ರಾಜಿಯಾದಂತೇನೇ!!

* * *

ದಿ|| ವೈಷ್ಣವ್‌ಸಕಿಯವರ ಮೇಲಿದ್ದ ರಷ್ಯಾದೇಶದ ಪ್ರೇಮ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

* * *

ಚೀನೀಯರ ಕಣ್ಣು ವಾಲಿದಂತೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರೂ ಆಕಡೆಗೇ ಪಾಲಿದ್ದಾರಂತೆ.

* * *

ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರಸಾರ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಚಾಲಕರು ಸಭೆಸೇರಿದಾಗ, ಕಚ್ಚಾಟವಾಯ್ತೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳಂತೆ.

* * *

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಎರಡೇ ಸಂಸಾರಗಳಂತೆ.
—ಭಾರತ ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರವೇ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರೀ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡು, ಒಂದೇ ಸಂಸಾರದಂತಿಲ್ಲವೇ?

* * *

ಪಶ್ಚಿಮ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಕಾಶ್ಮೀರಸ್ಥರು ಬಲು ಹುಷಾರಾಗಿ ಇದ್ದಾರಂತೆ.

* * *

ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಉಕ್ಕಿನ ಪ್ರವೀಣರು, ಕಬ್ಬಿಣದ ಪರದೆ ತಯಾರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಮೆರಿಕಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವಂತೆ.

* * *

ಶ್ರೀ ನೊರಾರ್ಜಿಯವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಡಾಲ್ಮಿಯಾ ರವರು ಒತ್ತಾಯನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ.

* * *

ಉರಿಗಾಳು

ಸ್ತ್ರೀ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಯರು ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಅರ್ಥನಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಪುರುಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ, ಎಂದೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ....ಆದಕೋಸ್ಕರವೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಯರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ.

ಸಂತಾನ ನಿರೋಧದ ಚಳುವಳಿ ಎಂದರೆ, ನನಗಾಗದು. ಎಂದೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿಕೆ ಇತ್ತರು....ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಅವರು ಅವರ ತಂದೆತಾಯಂದಿರ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಮಗ!

ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ ಕೂಗಾಡುವವರೆದುರು, ನಾವೂ ರೇಗಿ ಕೂಗಾಡಬಾರದು; ತಗ್ಗು-ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಬೇಕು: ಏಕೆಂದರೆ, ಹಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ರೇಗುತ್ತೆ; ಇನ್ನೂ ಕೂಗಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಲಾವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಂಡಗಳು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದರಿಂದ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣ ತೊಡಗಿದಾರೆ; ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾರುವ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿಯುವ ಅಂಗಾರಕ ಗೃಹದ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ಹಲಕೆಲವು ತರುಣಿಯರು ಪೋಲೀಸ್ ಐ. ಜಿ. ಅವರಿಗೆ ದೂರಿತ್ತಿದಾರಂತೆ.

ಸಭ್ಯತೆ: ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವವರ ವಿಶೇಷರೀತಿಯ ಮರ್ಯಾದೆ: ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೇ ಆಕಳಿಸುವ ಸದ್ಗತಿ.

ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹೆಸರನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ, ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ....ಆದರೂ, ಜನ ಅವರನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ, ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೊಬ್ಬರಿಗೆ, ಹೊಸ ವಿಷಯದ ಕತೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿದೆಯಂತೆ; ಕತೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದವರಿಗೆ ಅವರು ತಮಗೆ ದೊರೆಯುವ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ....ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ, ಅವರಿಗೆ ಹಲವರು ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧ.

* * *

ಅಶ್ಲೀಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೋದಿ ಓದಿ ಜನ ರೋಸಿಹೋಗಿದಾರೆ; ಇನ್ನು ಮುಂದೆ, ಅಂಥವುಗಳಿಗೆ ಗಿರಾಕಿ ಕಮ್ಮಿ....ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಶ್ಲೀಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೆಲ್ಲರೂ, ಭಕ್ತಿರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಸನಾತನಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೇ ಬರೆಯುತ್ತಾರಂತೆ.

* * *

ನಮ್ಮ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗೂ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಗ್ರಾಸನ ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದೊರಕುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ, ಎಂದೊಬ್ಬರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

* * *

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ದೊರೆಯದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶಂ ರವರು ಹೇಳಿದರು....ಇದರಿಂದ, ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಮೋಟುಗಳು ಸಿಗುವ ಸಂಭವ ಇದೆಯಂತೆ.

* * *

ಶ್ರೀ ವಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೇನೋನ್‌ರವರಿಗೆ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ; ಆದರೆ, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರಿಗೂ, ಅವರನ್ನು ಕಂಡರಾಗದಂತೆ.

* * *

ಕೊರವಾವಲೋಕನ

“ಹಾರಾಡುವ ತಟ್ಟೆಗಳ” ಪತ್ರವನ್ನು ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ, ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ವಾಚನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ. “ಸರ್” ಎಂದು ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆ. ಆ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸೂರಿಗೆ ಎರಡಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ಒಂದುಕ್ಷಣ ಹಾರಾಡಿ ನಂತರ ಮೂಲೇಲಿ ಬಿತ್ತು. ಅದು ಹಾರಿಬಂದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಣ್ಣುನೋಟ ಹರಿಸಿದೆ. ಕೊರವ ಒಬ್ಬನೇ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಂಗಣ್ಣು, ಹುಬ್ಬೆಲ್ಲಾ ಕಂಬಳಿಹುಳು ಮುದುರಿಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ಮೂಗಿನಂಚು ಮಿನುಗುತ್ತಿದೆ. ತುಟಿಗಳು ಅದುರುತ್ತಿವೆ. ಏನುಬಂತು ವಾಪ! ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಮಲೇರಿಯಾ ಗಿಲೇರಿಯಾನೋ ಅಥವಾ ಜಂಷಡ್ ಪುರದ ಜ್ವರದ ಚಿಹ್ನೆಯೋ ಎಂದುಕೊಂಡು ಕೇಳೋಣ ಅವನನ್ನೇ ಎಂದು ಈ ತುದಿಯಿಂದ ಆ ತುದಿಯತನಕ ಹೋಗಿ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಕೂತು “ಯಾಕೆ ಕೊರವ ಮೈ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದೆ.

“ಮೈ ಏನಾಗಿದೆ ನನಗೆ, ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುಲ್ಲವೇ? ಮನಸ್ಸು ರೇಗಿದೆ. ಆ ಹಾಳು ಪತ್ರಿಕೇಲಿ ಎರಡನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡೇ ರೇಗಿತು. ಎಸೆದೆ ಪತ್ರಿಕೇನ. ಆ ಹಾಳು ಪತ್ರಿಕೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲೂ ಎರಡು ನಿಮಿಷ ತೂರಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೇ ಮೂಲೆ ಸೇರಿತು “ಅನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೋಡಿಯೇ ರೇಗಿದೆ ಯಲ್ಲಾ! ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯಧಿಕಾರಿಯ ಹಾಗೆ! ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ?” ಎಂದು ಮೃದುವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ, ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ. ದೇಶಸ್ತ್ರೇಮವನ್ನು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸೂಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ.

ಕೊರವ ನನ್ನ ನೋಡಿದ. ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಹುಬ್ಬು ಸಡಿಲಿತು ಮಲಗಿದ ಕಂಬಳಿ ಹುಳುವಿನಂತಾಯ್ತು. ಮೂಗಂಚು ಮಂಕಾಯ್ತು. ತುಟಿಗಳು ಸ್ಥಿಮಿತ ವಾದುವು ಮಿದುವಾಗಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

“ಅಲ್ಲಾ ಮಗೂ! ನಿನಗೆ ಬಂದ ಅನುಮಾನ ಸಹಜವಾದುದೇ! ಆದರೆ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಾಕೆ ಅಡಿಗೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅಡಿಗೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಆಗಬೇಕು. ಊಟ ಆಗಬೇಕು. ಮಿಕ್ಕಿದ ಅಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೀನದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಧರ್ಮವೂ ಆಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಅವರೇಕಾಯಿ. ಗೊತ್ತಲ್ಲಾ! ಹಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಅವರೇಕಾಳು ಅಂತ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ. ತಿಂಸರೆ ಸಾಕು ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆ ಹಿಂದೇನೇ! ಅದೊಂದು ತರಕಾರಿನೋಡು ಯಾರು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿ, ಅದನ್ನು ಕೆಡಿಸೋದು ಕಷ್ಟ!

ಈ ದಿನ ಅವರೇಕಾಯಿ ಸಾರುಮಾಡಿದ್ದಳು, ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕೂಟಿನ ಬಣ್ಣ, ವೆಣಸಿನ ಕಷಾಯದ ರುಚಿ. ಕೆಸರಿನಂತೆ ಗಟ್ಟಿ. ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರೇಕಾಯಿ. ಪ್ರೇತಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸಿದವು. ಹಸಿದ ಹಾರವ ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ ಅಲ್ಲವೇ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿದವರಂತೆಯೇ ಬಾಯಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿರಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಪ್ರೇತದ ರುಚಿಯೇ!

“ಎನೇ” ಎಂದೆ, ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾರ ಅಳಿಯದಂತೆ ಪುಷ್ಪಾಂಗಳು ಸಾಂಗವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವರೇಕಾಯಿ ಸಾರ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧವೆಂದಳಾಕೆ, ಜಂಭದಿಂದ. ಆ ಮಾತಿನ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ತಲೆದೂಗುವಂತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದ ನವಿಲುಗರಿ ಕುಣಿಯಿತು.

ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಯಾರೋ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದಂತಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲಾ! ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ರೀತಿಯ ಸೂತಕಗಳು ಇನ್ನೆದು ವರ್ಷ ಕಾದಿದೆಯಲ್ಲಾ ನನಗೆ! ಅವರೇಕಾಯಿ ರುಚಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಬಲ್ಲ ಈ ಯೋಜನೆ ದಿಟವಾಗಲೂ ರಾಕ್ಷಸ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಎಂದು ಧೃಢವಾಯಿತು ನನಗೆ.

ಅದಕ್ಕೇ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹಿರಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗಲೇ ರೇಗಿ ಎಸೆದೆ ಎಂದ.

—ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವು ಪ್ರಕಟವಾದ ಸುದ್ದಿಗಿಂತ ಸತ್ಯವಾಗಿರಬಹುದೇನೋ ಎಂದನ್ನಿಸಿತು ನನಗೆ.

ತುಂತುರುಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಸಂಜೆ ಜೋಡಿ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ನೋಡಿ, ಆ ಸಂಜೆ ಕೊರವ ನಾನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಿಂದ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಹೋಗೋಣ ಎನ್ನು ಹೊರಟೆದ್ದೆವು. ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ನೈರತ್ಯದ ಕಾಲಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಗಂಟೆ ನಡೆವರೆ, ಕೊರಚರವಾಳ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲ, ನಡೆದಲ್ಲಿಯೇ ಹಾದಿ. ಅಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳೆಲ್ಲ ಇದ್ದೆಡೆಯೇ ಡೇರೇಹಾಕಿ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಎಷ್ಟು ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನು ಮಲಗುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಳ್ಳೆ ಚೀಳು ಜಿರಳೆ ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಇವೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಮಲಗುವಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ದೇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನ ಎಂದು ಭಗವ

ದೃಕ್ತರು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ? ಈ ಪಾಳ್ಯದಮೇಲೆ ದೇವರ ದೃಷ್ಟಿ ತುಂಬಾ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪಾಳ್ಯಗನಿಗೂ ಇಜ್ಜೋಡಿ ಹೆಂಡತಿ. ಅದಕ್ಕೇ ಆಕಾಶದಲ್ಲೂ ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದು ಇಜ್ಜೋಡಿ ಕಾವ ನಬಿಲ್ಲು

ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಾಗಿರಬಹುದಾದಕಡೆ ಗಲಾಟೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು “ಏನು ಆಗಿರಬಹುದು?” ಎಂದು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅತ್ತ ಹೋದೇವು.

ಆ ಮುಳ್ಳು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವಂತ ಕಂತ್ರಾಕ್ಟರೊಬ್ಬ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಹತ್ತತ್ತಾಗಿ ನೂರುಜನ ಅರನ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವನ ಬಾಯಿಗೆ ಅವನ ಟೋಪಿ ಯನ್ನೇ ತುರುಕಿ, ಜೀವಿನಲ್ಲಿವಿದ್ದಲ್ಲವನ್ನೂ ದೋಚಿಕೊಂಡು ನಾಯನಾದಂತೆ ಬಿಳಿಟೋಪಿ ಉಳಿ ಅವನು ಬೋಲ ಬೋಲ ಮಾಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ. ನಾವು ಹೋದಾಗ ಆಗ “ಅಯ್ಯೋ! ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇನ್ನೆ ಈ ದರೋಸೆಗಾರರು ಮೇಲೆಬಿತ್ತು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ, ರಿಪೇರಿಯಾಗಿದ್ದ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಗಡಿಯಾರ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗಿನ ಜಡೆಬಿಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಂಡುಹೋದರೋ” ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ.

ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಮೈತುಂಬಾ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿದ್ದವರು ಅಲ್ಲಿ! ಪೋಲಿಸ್‌ನವನು ಈಶಾನ್ಯನೂಲಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ, ಮೆರವಣಿಗೆಯ ನಡೆಯಲ್ಲಿ! ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ಭಯಪಟ್ಟಾದರೂ ಆತ ಈ ದರೋಡೆಯನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತೆ. ಕೂರವ ಜಗ್ಗಿ ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ದರದರ ಎದುರು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸೆಳೆದೊಯ್ದು. ಸುಮಾರು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದಾಟುವತನಕ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. “ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಪೋಲಿಸಿನವನಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ದರೋಡೆಕಾರರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಪಾರ್ಟು ಮಾಡೋಣ” ಎಂದು.

ಅವ ನಾಯತ್ತರ ಕೊಟ್ಟೆವು, ಜನನಿಬಿಡ ಹಾದಿಗೆ ಬಂದನಂತರವೇ!

“ಆ ಗೋಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಯಾಕೋ? ಕಳಕೊಂಡವನ ಹಣ ವಸ್ತುಗಳು ಎಂದಿದ್ದರೂ ಕಳಕೊಂಡವನಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅವನು ಹೋಗುವಕಡೆ ಖಾಲಿ ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದಮೇಲೆ ಯಾರು ದರೋಡೆ ಮಾಡಿದರೇನೋ! ಯಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಯಾರಿಗೆ ದಕ್ಕಿದರೆ ಏನವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಾ! ಬಾ! ದೇವರು ನ್ಯಾಯ ಸಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪಾಮರರಾದ ನಾವು ವಧ್ಯೆ ಬರಬಾರದು ಇಷ್ಟು ದೈವಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವೇದಾಂತ ಉಸುರಿದ. ಅಂದರೆ ಮೇಲುಸುರಿದ.

ಧಡಿಯ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ದಿಟವೂ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನನಗೂ ಅನ್ನಿಸಿತಾದ್ದ ರಿಂದ ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಓ ಕೊಟ್ಟು ತಿರುಗಿ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದೆವು.

*

*

*

ಕಾಲೇಜು ಡೇ - ಓಲ್ಡ್ ಬಾಯ್ ಗಳು

ಕೇವಲ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲ, ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಡೇ ಗೆ ಹಣವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಏಜಂಟ್ ಮಹಾಶಯನ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ನಾನೂ ತೆತ್ತೆ, ಮೂರುರೂಪಾಯಿ. ತೆತ್ತತಪ್ಪಿಗೆ, ಕಾಲೇಜು ಡೇ ಗೂ ಹೋದೆ.

ಹೋಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಚಪ್ಪರದೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಲೂ, ಒಬ್ಬ ಹಲ್ಲುಕಿರಿಯುತ್ತ ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ. 'ಓಹೊಹೊ!' ಅಂದ. 'ನನ್ನನ್ನ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲವೆ?', ಅಂದ. 'ನನ್ನ ಹೆಸರೇನು, ಹೇಳಿ.. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕ್ಲಾಸ್ ಮೇಟು, ಕಾಲೇಜಲ್ಲಿ!' ಅಂದ, ಹಲ್ಲುಕಿರಿಯುತ್ತ, ಅಂದರೆ, ಗಂಜಿರೂಪಾಯಿನ ಹೊಸಹಲ್ಲು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತ.

"ಇದೆಂಥ ಹಿಂಸೆ! ಈ ಗೃಧ್ರನ ಹೆಸರನ್ನ ನಾನೇನು ಬಲ್ಲೆ?", ಎಂದು ನಾನು ಹೆಕ್ಕುತ್ತ ಕೆರೆಯುತ್ತ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದೆ.

"ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ರಂಗ, ಅಲ್ಲವೆ? ಕೋಳೇಕೆ ರಂಗ?", ಎಂದು ಹೌದು! ಹಾಳಾದವರು ಹಾಪ್ಪಲ್ ಹುಡುಗರು ನನಗೆ ಆ ಬಿರುದನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. "ಹುಂ", ಎಂದು ತಲೆ ಆಡಿಸದೆ ವಿಧಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ರಾವ್ ಸಾಹೇಬರುಗಳೂ, ಪಿ.ಸಿ.ಎಸ್ ನವರೂ, ರಾಜ ರಾಜ್ಯ ಸೇವಾಧುರೀಣರೂ, ಇತರ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ತಮ ತಮಗೆ 'ಕುರಿ' 'ತೋಳ' 'ನರಿ' 'ಹುಲಿ' 'ಬೋಳ' 'ಎಮ್ ಡನ್' 'ಕೈಸರ್' 'ಗುಲ್ಬನ್' ಇತ್ಯಾದಿ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರೇ ಹೊರತು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಂದಲ್ಲವೆಂಬ ಘೋರ ಸತ್ಯ ನನಗೆ ಆಗ ವೇದ್ಯವಾಯಿತು. 'ನನ್ನ ಗುರುತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆ? ನಾನೇ 'ಒಬ್ಬಟ್ಟು!'.... ಇವತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹುಣಿಸೆ ಗೊಜ್ಜು ಇದಾನಲ್ಲಾ, ಇವನ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ವಂಚದ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೆ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ.... ದೀಪಾವಳಿ ಹಿಂದಿನದಿನ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಜೋಬೊಳಗೆ ಚಿನಕುರಳಿ ಗೀಚಿ ತುಂಬಲಿಲ್ಲವೆ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ .... ಒಬ್ಬಟ್ಟನ್ನ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆಯೇನೋ, ಕೋಳೇಕೆ?", ಎಂದು, ಆತ, ನನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಗುದ್ದಿದ. ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಆತನಿಗೂ ವಯಸ್ಸು ೫೮. ಆದರೂ, ಹಾಳು, ಅವನ ಮುಷ್ಟಿ, ಉಕ್ಕು! ನನ್ನ ಬೆನ್ನು,.... ಸುಕ್ಕು.

ಹೇಗೋ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ, ಗೋಮುಖ ಹೊತ್ತು, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಾವು ಗಣ್ಯಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಾಲೇಜು ಡೇ ಗೆ ಸೇರುವ ನಮ್ಮ ಆಗಿನ ಗೆಳೆಯರು ನಮ್ಮ ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಎಸೆದು, ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ, ನಾವು ಕಾಣಬಾರದೆಂದಿದ್ದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ, ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ!

“ ಏನಯ್ಯ, ಕೋಳಿಕೆ? ಇಷ್ಟು ಧಡಿಯ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೀಯಾ? ನಿನ್ನ ಸೊಟ್ಟೆಕೈ ಸರಿಹೋಯಿತೋ? ಕಾಲೇಜಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಿನ್ನ ಸೊಂಟ ಮುರಿಯಿತಲ್ಲಾ, ಅಲ್ಲ, ಮುರಿದನಲ್ಲಾ, ಆ ಬೆಲ್ಲದಚ್ಚು, ಈಗಲೂ ನೀನು ಆ ಮುರಿದ ಸೊಂಟದ ಬಲದಿಂದ ತಾನೆ, ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯನಾಗಿರೋದು?” ಎಂದು ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿಬಿಡೋದೆ?

ನಾನೂ ಸುಮ್ಮನಿರಲಿಲ್ಲ ಒಬ್ಬಟ್ಟು ಎಂಬ ಅಡ್ಡಹೆಸರು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆತದ್ದು ೨೪ ಒಬ್ಬಟ್ಟುಗಳ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನು ಹಾಸ್ಯಲಲ್ಲಿ ಏರಿಸಿ ಹಾರಿಸಿ ಮೆರೆಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ. “ನೀನು, ಅದೇ ಜಾಣತನದಿಂದ ತಾನೆ ಈಗಲೂ! ಡಿವೈಡಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ, ಕಂಡವರ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಟ್ಟು ಹೊಡೀತಿದ್ವೆಯಲ್ಲಾ, ಈಗಲೂ, ಅದೇತಾನೆ, ಉಪಾಯ? ಎಡಗೈ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಂಗಲಿ ಕಟ್ಟಿದೆಯೋ?” ಎಂದು ನಾನೂ ಬಿಟ್ಟಿ ಬಾಣಗಳನ್ನೆ.

ಕಾಲೇಜು ಡೇ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ವರಿಸೆ, ಇದು. “ನನ್ನ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಕಾಪಿಹೊಡೆದಲ್ಲವೇನೋ ನೀನು ಪಾಸುಮಾಡಿದ್ದು?”, “ನೀನು ನಿನ್ನ ಡಿಕ್ಷನರಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಹುಡುಗಿಯ ಫೋಟೋನ ಸೇರಿಸಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾದೆಯೇನು?” “ನಿನಗೂ ಮಕ್ಕಳಾದುವೇನು?”. “ಕಾಲೇಜು ಪ್ರೊಫೆಸರಾಗಿ, ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿಸಿ ಹುಡುಗರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಶಪಥಮಾಡಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ, ಏನಾಯಿತು?”, ಎಂದು ಈ ಪರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುದುಕರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವೃದ್ಧರಿರುತ್ತಾರೆ. ರಿಟೈರಾಗಿ ಎಂಟುವರ್ಷವಾದರೂ, ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನಾಗದೆ, ಕಾಸಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಖಾಯಿಲೆಯೂ ಜೀಳದೆ, ಅರೆ ಜೀವ ಹಿಡಿದು, ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರೂ, ಓಲ್ಡ್ ಬಾಯ್ಸ್ ತಾನೆ? ಅವರು ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು, ತಾವು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದುರೂವಾಯಿ, ಎಂಟಾಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಡಿಸಾಲ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ.

ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಾತಾಡುತ್ತಿರುವ ಓಲ್ಡ್ ಬಾಯ್ಸ್‌ನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದರೆ, “ಆಹಾ! ಎಂಥ ವಿದ್ವಾನ್ಮಂಡಲಿ! ಇವರು ಈಗ ಇಷ್ಟು ಬಿರುಸಾಗಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿವಯನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ಮಹದ್ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಇರಬಹುದು? ಜಗತ್‌ಶಾಂತಿಯೆ? ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೆ? ಸಂತಾನ ನಿರೋಧವೆ? ವಿದ್ಯಾ ಸುಧಾರಣೆಯೆ? ವಿಧಾನಸೌಧವೆ? ಹೊನ್ನೆ ಮರಡೆ? ಮತ್ಸ್ಯವ್ಯವಸಾಯವೆ? ಕೊರಿಯದ ಐಕ್ಯತೆಯೆ? ಗೋವಾವಿಮೋಚನೆಯೆ?” ಎಂದು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆರಗಾಗಬಹುದು.

ಆದರೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವರ ನಡುವೆ ಹೋಗಿ ಆಲಿಸಿದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು, ಓಲ್ಡ್ ಬಾಯ್ಸ್‌ಗೆ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುವುದು ಅದೊಂದೂ ಅಲ್ಲ ಆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಜನ ಅಷ್ಟು ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು: ಕೆಳಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ನೌಕರಿ, ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಹಿಂದಿನಸಾಲ, ಹಸ್ತಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಒಕಾಸಾ ಗುಳಿಗೆ, ಗಂಗಾಸಾನಿ, ಕಾಳ ಮೇಘಾನಂದಜಿಯವರ ತಾಯಿತೆ,....ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ದೊರೆಯದ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಕಲಿಮಹಿಮೆ, ಶನಿಮಹಾತ್ಮೆ.... ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳೆ!

—ರೇವಣ್ಣ.

ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು, ನನ್ನ ತೊಗಲ
ಕೆಳಗೆ ತುಮುಲ, ತಳಮುಳ!
ಕೆರೆತ,! ... ಕರಕರ!ಕಜ್ಜಿ

ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು, ನನ್ನ ಬುರುಡೆ
ಒಳಗೆ ತುಮುಲ, ತಳಮುಳ!
ಒಪ್ಪೊ ತಪ್ಪೊ! ಕರಕರ!

ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ನನ್ನ ಮನದ
ಬುಡದಿ ತುಮುಲ, ತಳಮುಳ!
ದ್ವೇಷ, ವೇಶ! ಕರಕರ!

ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು, ನನ್ನ ನಾನೇ
ಬಿಡದೆ ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವೆ!
ಶಾಂತಿ ಎಂದೂ ಸೊನ್ನೆಯೆ;

ಓವರ್ಲೋಡ್

ಬಸ್ ಡ್ರೈವರುಗಳನ್ನೂ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳನ್ನೂ ಬೈದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಬಸ್ಸನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಂಪೆನಿಯವರೂ, ಇಷ್ಟೇ ಜನ ಕೂರಬಹುದು, ಇಷ್ಟೇ ತೂಕ ಹೊರಬಲ್ಲುದು, ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ ಸರಿ! ಆದರೂ ಅದಷ್ಟು ಭರ್ತಿಯಾದಮೇಲೆ, ಖಾಲಿಜಾಗ ಇರುತ್ತದಲ್ಲಾ, ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ? ಖಾಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಖಾಲಿಯಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಹೊರಡುವುದು? ಡ್ರೈವರಿನ ಬಲಗಡೆ, ಇಬ್ಬರು ಕೂಡುವಷ್ಟು ಖಾಲಿ, ಎಡಗಡೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕೂಡುವಷ್ಟು ಜಾಗ ದಲ್ಲಿ, ಇಬ್ಬರೇ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧ.. ಯಾವ ಸೀಮೆ ನ್ಯಾಯ ಇದು? ಆಮೇಲೆ, ಎರಡುಕಡೆ ಬೆಂಚುಗಳ ಮಧ್ಯೆ, ಉದ್ದಕ್ಕೂ, ಆ ಓಣಿ? ಇನ್ನು, ಹಿಂದುಗಡೆ, ಬಟ್ಟೆಬಯಲಿನಂತೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಮಲಗಿರುವ ಆ ತೊಟ್ಟಿ? ಅಲ್ಲಿ, ಗುಣಮೂಟೆ ಜೋಳ ಸುಖವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಬಹುದು; ಒಂಜನ ಹಳ್ಳಿಯವರನ್ನು ಕುಕ್ಕರಿಸಬಹುದು ಶಂಕುರಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳ ಮೇಲೂ ಅಗಲವಾದ ಆ ಮಂದಾಸನಗಳು? ಪೃಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಸಿರುವ ಏಣಿ? ಅದರ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರಾದರೂ ನಿಲ್ಲಕೂಡದೆ? ಇನ್ನು, ಮೇಲ್-ಛಾವಣಿ? ಕೋಳಿ ಗೂಡೆಗಳಾಗಲಿ, ಮೀನಿನ ಚೀಲಗಳಾಗಲಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮೂಟೆಗಳಾಗಲಿ, ಸಿಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲೂ, ಗುಣಜನ ಮಲಗಬಹುದು, ಒಂಜನ ತೆವಳಬಹುದು ಇದಿಷ್ಟೂ ಖಾಲಿಜಾಗಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ... "ಪೂರ್ಣಸ್ಥ ಪೂರ್ಣ ವಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇಶಾ ತಿಷ್ಯತೆ", ಎಂಬ ಮಾತು, ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ? ಭರ್ತಿ ಬಸ್ಸಿಗೆ, ಇನ್ನೂ ಭರ್ತಿ ತುಂಬಿದರೆ, ಮತ್ತೂ ಭರ್ತಿಯಲ್ಲದೆ, ಡಬ್ಬಲ್ ಭರ್ತಿಯುಂಟೆ?, ಎಂದು ಆ ಏ.ಸಿಗಳೇ ಕೇಳಿದಾರೆ, ಇಲ್ಲ, ಎಂಬುದೇ ಅವರಿಗೆ ಡ್ರೈವರುಗಳೂ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳೂ ಕೊಡುವ ಉತ್ತರ.

ಒಂದೇ ಲೈನಿನ ಮೇಲೆ ದಿನವೂ ಓಡಾಡುವ ಡ್ರೈವರಿಗೂ ಕಂಡಕ್ಟರಿಗೂ ಗೊತ್ತು, ಆ ಲೈನಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರ ಆತುರ. ನಂಜೇಗೌಡರಿಗೆ ಕೋರ್ಟು, ಸಾಹುಕಾರ್ ಚೆನ್ನಯ್ಯನವರಿಗೆ ಸಂತೆ, ಮೇಷ್ಟರು ರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ರಜಾ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಸರ, ಶಿಂಗಮ್ಮನವರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಅವಸರ, ಇವೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಜನ ಎಂದು ಹುಕ್ಕುಂ ಕೊಡುವ ಮಹರಾಯನಿಗೆ

ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಕಷ್ಟನಿಷ್ಠರ ತಾಪತ್ರಯ, ಎಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ವೇದ್ಯ. ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ, ಅಂತಹವರನ್ನು ರಸ್ತೆವಾಲುಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಧರ್ಮ?

ಮತ್ತಿನೊಂದು ವಿಷಯ....ಆ ಲೈನಿನಮೇಲೆ ದಿನವೂ ಇತ್ತಿಂದತ್ತಲಾಗೂ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತಲಾಗೂ ಒಸ್ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಎದೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸೀಟೆಲ್ಲ ಅಂತ ನೀವು ಇನತ್ತು ಕೈತೋರಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣಮಾಡಿದರೆ, ನಾಳೆ ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪುಂಡರ ತಂಡ ಒಂದು ಸಿದ್ಧ, ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ. ಮುಷ್ಟಿ ಬಿಗಿಯುತ್ತ, ಮೂದಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಕೆಳಕ್ಕೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಖಾಕಿ ಷರ್ಟಿನವರು ಇಬ್ಬರ ನ್ನುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರವಾದರೂ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹತ್ತಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಧರ್ಮಸಂಕಟವೂ ಇದೆ, ದ್ರೈವರುಗಳಿಗೂ ಕಂಡಕ್ಕರುಗಳಿಗೂ. ಸೀಟೆಲ್ಲ, ಅಂತ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಲೂ, ಒಳಗಿರುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು, 'ಹೋಲ್ಡಾನ್' ಎಂದು ಆರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. "ನಿಲ್ಲಿಸಿರೋ! ಪಾಪ! ಬರಲಿ, ಬರಲಿ! ನಾವು ಸರಿದು ಜಾಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನದೇನು ಬಸ್ಸು? ಪಾಪ! ಅವರು ಎಂಟುಜನ ಬೆಳಗ್ಗಿಂದ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗುತ್ತಿದಾರೆ! ನೀನು ಏನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಪರಾವತಾರವೋ? ಯಾವೊತ್ತೂ ಓವರ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡೇ ಇಲ್ಲವೋ?" ಅಂತ ಕೂಗುತ್ತ, ಬೆಲ್‌ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ, ಎನ್ನಿ, ಓವರ್‌ಲೋಡಿಂಗ್!....ದಾರಿಮಧ್ಯೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಯಾರಾದರೂ, ಹೊಂಚು ಕಾಯುತ್ತ, ಹಿಡಿದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆಳೆದು ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹತ್ತೋ ಹದಿನೈದೋ, ಅದನ್ನು ಯಾರು ತೆರಬೇಕು? ಅವರ ಅಪ್ಪನ ಆಸ್ತಿ ಮಾರಿ ಕೊಡಬೇಕೇನು, ಅವರು? ದ್ರೈವರು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಮಹಾಶಯ ಒಂದು ಆಪತ್‌ಧನ ಶೇಖರಿಸಬೇಡವೆ? ದಿನವೂ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಓವರ್‌ಲೋಡುಮಾಡಿ, ದಿನವೂ ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರಿಸಿದರೆತಾನೆ, ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಕೋರ್ಟ್‌ಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಆದರೂ, ನಾವು ಕೆಲವು ವೇಳೆ, ಕಂಡಕ್ಕರುಗಳನ್ನು ದೂರುವುದು,....ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ.

—ನಾಟಾಳಿ.

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಭಲ್ಲೂಕ ಪ್ರಕರಣ

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಶೇವಿಂಗ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಖದಮೇಲಿನ ಒಂದು ವಾರದ ಬೆಳೆಯ ಕಟಾವಿಗೆ ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಬೀಗರ ಔತಣಕ್ಕೆ ಅಡಿಗೆಗೆ ಬರಹೇಳುವುದಕ್ಕೆಂದು ಪುಟ್ಟಿರಾಯರು ಬಂದೇ ಬಂದರು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ತಯಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡು “ ಏನಯ್ಯಾ, ವಯಸ್ಸು ನಲವತ್ತರ ಮೇಲಾಯಿತು. ಬೆಳಗ್ಗೆದ್ದು ರೇಜರು ಸೋಪು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಖಕ್ಕೋರಕ್ಕೆ ಕಲೀತಿದೀಯಾ? ”— ಎಂದರು. ತನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಕಪ್ಪೆ ಎಸೆದಂತಾಯಿತು. ಒಂದುಕ್ಷಣ ಪೆಚ್ಚಾದರೂ ಅದನ್ನು ತೋರಗೊಡದೆ ಉಗುಳು ನುಂಗಿ ತನ್ನ ವರಸೆಯನ್ನು ತೆಗೆದೇ ತೆಗೆದ.

“ ಬರೋಣಾಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ”—ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸ್ವೊಲೊಂದನ್ನು ಎಳೆದು ಧೂಳು ರುಡಿಸುತ್ತ ರಾಯರಿಗೆ ಪೀಠ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯುತ್ತಾ “ ರೇಜರು ಸೋಪು ಅಂದಿರಾ .. ಅವುಗಳೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ! ಕೇಳಿ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಅದರ ಕತೆಯನ್ನು....” ಎಂದು ತನ್ನ ಕಂಠೆ ಬಿಚ್ಚಲು ತೊಡಗಿದ.

“ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಯ್ಯ .... ನಿನ್ನ ಸೋಪು ರೇಜರುಗಳ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿತು. ಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಹೋಗೋಣಾಂತ ಬಂದೆ.... ಭಾನುವಾರ.... ಇನ್ನೂರಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು....”

“ ಅದರ ಜನಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿತು ಅನ್ನಿ .... ಅಂದಹಾಗೆ ರೇಜರಿನ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿ....”

“ ಧೂ....ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಲಯ್ಯ ಅದರ ಕತೆ....ಸದ್ಯ....”

“ ಹಾಗಲ್ಲ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಕೇಳಿ....ಐಷೇ ನಿಮಿಷ. ಕತೆ ಅಂದಿರಾ? ಕತೆ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ನಡೆದದ್ದು....ಅದೂ ಹಾಡು ಹಗಲಲ್ಲೆ ನಡೆದದ್ದು ”

“ ಹಾಳಾದ ರೇಜರಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಎತ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಿ ”—ಎನ್ನುತ್ತಾ ರಾಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತವರು ಮತ್ತೆ ಸ್ವೊಲಾಸೀನರಾದರು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಪರಾ ಪರಿ ಎಂದರೆ ಅವರ ಕಿವಿಗೂ ಕೊಂಚ ಆಸೆ.

“ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮೊದಮೊದಲು ನಾನು ಅಫೀಸರು ಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ. ಆಗ ನೋಡಿ ಸರ್ಕೀಟೇ ಸರ್ಕೀಟು. ಬಂಗಾಳ ಬಿಹಾರ್ ಎಲ್ಲಾ ಓಡಾಡಿದ್ದೇನೆ ಒಬ್ಬ ಅಯ್ಯರ್ ಅಫೀಸರ

ಜೊತೆಗೆ. ನೇಪಾಳದ ಗಡಿತನಕ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗಲೇ ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರಾನ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತೋದ್ದು ನಾನು.

“ನೇಪಾಳದ ಗಡಿ ಅಂದೆನಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬರೇ ಗುಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ ಕಾಡು. ಅಲ್ಲಿಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸರ್ಕೀಟು. ಅವತ್ತು ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿದ ಊರೆಂದರೆ ಕತ್ತು ಕುಯ್ದರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ ಎಂಬಂಥಾದ್ದು. ಹುಲಿಕಾಟ ಆಯ್ತಲ್ಲ, ಕರಡಿಗಳೂ ತುಂಬ ಅಂತ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕೋವಿ ರಿವಾಲ್ವರ್ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಹೇಬರು ಆ ಕಡೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಅವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆದ್ದು ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕ್ಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಣಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಸಾಹೇಬರು ಇನ್ನೂ ಎದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ....”

“ಆಯ್ಯೋ, ಆ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀಯೇನೋ ಲಘಂಗ!”

“ನಿಜ ಸ್ವಾಮಿ....ಕ್ಷಮಿಸಿ....ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆ ಅಯ್ಯರ್ ಸಾಹೇಬರು ಚಿನ್ನದಂತಹ ಮನುಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆ ಗುಂಡು ಗುಂಡಗೆ ಪೂರಿ ಉಬ್ಬಿದರೆ ಇರುತ್ತಲ್ಲ ಹಾಗಿದ್ದರು....ಏನು ಸಾಮಾನು ಬೇಕಾದರೂ ನಾನೇ ತೆಕ್ಕೊಡಬೇಕು ಅವರಿಗೆ. ಎದ್ದು ಓಡಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೇ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಯಾಕಪ್ಪಾ ಈ ಸರ್ಕೀಟಿರುವ ನೌಕರಿ ಎಂದು ನನಗೇ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಅವರು ಒಂದು ಥರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಜೀವಿ.

“ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಕ್ಸಾರಕ್ಕೆ ಅಣಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆನಲ್ಲ. ಆಗ ನೋಡಿ ಕೇಳಿಸ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಯಾರೋ ಕೂಕ್ಕೊಂಡಹಾಗೆ—ಖೂನಿಮಾಡಿದರೆ ಕೂಕ್ಕೋತಾ ರಲ್ಲಾ—ಆ ಥರ. ಆಯ್ಯೋ ಏನ್ಬಂತೂ ಅಂತ ಹೊರಕ್ಕೋಡಿದೆ ನೋಡಿದರೆ.... ಏನು ನೋಡೋದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಣಸಿನವುಡಿ ಎರಚಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಗಜ ದೂರದಲ್ಲಿ ರಾಯರು ನಿಂತಿದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ್ದು ಅವರನ್ನು ತಬ್ಬಿಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯರೇನಾದರೂ ಈ ಥರ ಇರಬಹುದೆ? ಆಗಿರಲಾರದು. ಬಂಗ್ಲೆ ಜವಾನ ಹೇಳಿದ್ದಹಾಗೆ ಕರಡಿ ಗಿರಡಿ....? ಹುಂ ಥಟ್ಟನೆ ಹೊಳೇತು. ಕರಡೀನೇ ಇದು. ಮೈಮೇಲಿರೋ ರೋಮದ ರಾಶಿ ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲೆ. ಆಯ್ಯೋ ಇನ್ನೇನ್ ಗತಿ. ಜವಾನನ್ನ ಕೂಗೋಣ ಎಂದರೆ ಅವನ ದರಿದ್ರ ಹೆಸರೇ ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲೊಲ್ಲದು. “ಆಯ್ಯೋ ಕರಡಿ ಬಂದಿದೆ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಹಿಡಕೊಂಡಿದೆ” ಅಂತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಅರಚಿದೆ. ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೇಳೋರು ಯಾರು? ಸಾಹೇಬರಿಗೋ ಗಂಟಲೇ ಅಡಗಿಹೋಗಿದೆ. ಪಾಪ ಕತ್ತು ಮಾತ್ರ ತಿರುಗಿಸಿ ನನ್ನನ್ನ ನೋಡೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸ್ತಿದಾರೆ ಭೀತೀಲಿ ಬೆಂದುಹೋಗಿದ್ದರೆಂತ ಕಣ್ಣುಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆಯ್ಯೋ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ನಾನು! ಊರಿರೋದು ಅರ್ಥಮೈಲಿ ಆಚೆಗೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆದ್ದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದರೆ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೆ? ಕೈಕೈ ಹಿಸುಕಿಕೊಂಡೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು ನೋಡಿ ... ಸಾಹೇಬರ ಬಂದೂಕು.... ರಿವಾಲ್ವರು! ಓಡಿದೆ ಒಳಕ್ಕೆ. ಟ್ರಂಕ್ ನಿಂದ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದೆ ಆದರೇನು ಮಾಡೋದು? ನಾನೆಂದೂ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದವನಲ್ಲ ”

“ ಹಾರಿಸದೇ ಏನು! ಈಗ ಹಾರಿಸ್ತೀರೆಯಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸಮನೆ!”— ಎಂದರು ಪುಟ್ಟೂರಾಯರು.

ಹಾಗಲ್ಲ ಸಾರ್.... ಕೋವಿ, ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳ ಸಮಾಚಾರ ನಾನು ಹೇಳೋದು. ಇಂಥ ಆಯುಧ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಕರಡೀನ ಕೋದು ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕಾಪಾಡೋ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೇ ಹೋಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಪೇಚಾಡಿದೆ. ಆಗಿದ್ದಾಗಲಿ ಎಂತ ಬಂದೂಕನ್ನು ಕರಡಿಗೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೀಸಿ ಎಸೆದೆ. ಆದರೆ ಆ ದರಿದ್ರ ಬಂದೂಕು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಡೀತು. ಇನ್ನುಳಿದಿದ್ದು ರಿವಾಲ್ವರು. ಅದನ್ನೂ ಎಸೆದೆ. ಅದೋ.... ಹೋಗಿ ಸಾಹೇಬರ ತಲೆಗೇ ಬಡಿಯಿತು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನರಳಿದರು. ಎಂಥಾ ಪಾಪಿ ನಾನು ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡೆ. ಇನ್ನು ಬದುಕಿದ್ದರೂ ನಾನು ಶುದ್ಧ ದಂಡ ಎಂದುಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೋಡಿದೆ. ಬಂಗ್ಲೆ ಜವಾನನ ಕರಾರಿ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕರಡಿ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಜೀವದಾಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಕರಾರಿ ಎತ್ತೊಂಡು ನನ್ನ ಶಕ್ತಿನೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರೊಂಯ್ ರೊಂಯ್ ರೊಂಯ್ ಅಂತ ಕರಡೀನ ಮೂರುಸಲ ತಿವಿದೆ. ಆದರೇನು? ಕರಡಿ ಗುರುಗುಟ್ಟಿತೇ ವಿನಾ ರಾಯರನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವೆಟ್ಟೇನೋ ಆದಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ರೋಮು ಸ್ವಾಮಿ. ಮೈತುಂಬ ಬೂದುಬಣ್ಣದ ರೋಮುರಾಶಿ. ಶುದ್ಧ ಕರಡಿಜಾತಿ. ಕರಾರಿಯಿಂದ ಕರಡೀನ ತಿವಿಯೋದೂ ಒಂದೇ, ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿ ತಿವಿಯೋದೂ ಒಂದೇ. ಹಾಗಾಯಿತು ನನ್ನ ವಸ್ಥೆ. ಇನ್ನುಳಿದಿರೋದೇನು ನನ್ನನ್ನೆ ತಿವಿದುಕೊಂಡುಬಿಡೋಣ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಆದರೆ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕರಡಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಸಿಟ್ಟು ಸಾಯೋದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೀಗೆ ಸಾಯೋದು ನ್ಯಾಯವೇ ಅಂತ ತೋಚಿತು ಮರುಕ್ಷಣಕ್ಕೆ....”

“ ಅಂದರೆ ಕರಾರಿ ತಗೊಂಡು ಸಾಹೇಬರನ್ನೇ ತಿವಿದೆಯೇನೋ ಪಾಪಿ!”

“ ಛೆ ಛೆ ಛೆ ಒಳ್ಳೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳ್ತಾ ಇದೀರಿ ರಾಯರೆ. ನಿಮಗೇನೋ ಈಗ ನಗು ಬರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಆಗ ನನ್ನ ಪಾಡು ಯಾರಿಗ್ಬೇಕು! ಸಾಹೇಬರ ಅವಸ್ಥೆ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ? ಕರಡಿ ತಬ್ಬೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬಿಡ್ಲೇ ಬಿಡ್ಡು. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನಾದರೂ ಹಿಡೀಲಿ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ಜೀವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನಂಥ ನರಸೇತಲನ್ನು ಖಾಯಸಾ ಮಾಡೋದಿದೆಯೆ ಕರಡಿ? ಸಾಹೇಬರ ದುಂಡು ದುಂಡು ದೇಹಾನ ಕಂಡರೆ ನಮಗೇ ಹಸಿವು ಅಡಗಬೇಕು—ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ!

ಹಾಗೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಾ ಇರೋ ದೇಹ ಅವರದು. ಅಂದಮೇಲೆ ಕರಡಿ ಅವರನ್ನೇ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿದದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ ಪುಟ್ಟುರಾಯರೇ! ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಕರಡಿ ಏನಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ....ಕಂದಿಟ್ಟ ಹಪ್ಪಳ ಸಂಡಿಗೇನ ಕೈಯಾಗಿ ಒತ್ತಿದರೆ ಆಗೋಹಾಗೆ ಮೂಳೆ ಮೂಳೆಗಳೆಲ್ಲ ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದು.... ಯಾಕೆ ನಗುತ್ತಾ ಇದೀರಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಕರಡಿಗ್ಯು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲೋರಿ ರೀತಿ ಅದು!

"ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಯಾಕೋ ಮಂಕು ಕವಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಕಟ್ಟಿಬಂತು. ತಿಕ್ಕಲು ಹಿಡಿದಹಾಗೆ ಪುನಃ ಓಡಿದೆ ಒಳಕ್ಕೆ. ಮೂಲೇಲಿ ಇಟ್ಟಿತ್ತು ರಾಮಪಟ್ಟುಭಿಷೇಕದ ಪಟ. ಅದು ಸಾಹೇಬರ ಕ್ಯಾಂಪಿನ ದೇವರು. ಹೋಗಿದ್ದೇ ಆ ಪಟಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಿಟ್ಟೆ. ಪಟದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬವಂತ ಬೇರೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು. "ಹೇ ಭಲ್ಲೂಕ ಕುಲ ಲಲಾಮನೇ ನಿನ್ನ ವಂಶಜನೊಬ್ಬ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ ಇದಾನೆ. ಅವರ ಜೀವ ಉಳಿಸೋ" - ಎಂತ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟೆ ಜಾಂಬವಂತ ನಿಗೆ. ಒಂದುಕ್ಷಣ ಹಾಗೆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಜಾಂಬವಂತಪ್ರಭು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ ನೋಡಿ! ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ಲಾನು ಹೊಳಿತು. ವರಾಂಡಕ್ಕೆ ಓಡಿದೆ. ರಾಯರಿಗೆ ಶೇವಿಂಗ್ಗೆ ಅಣೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆನಲ್ಲಿ. ರೇಜರ್ ಸೋಪು ನೀರು ಅಣೆಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದು ಹಾಗೇನೇ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲಾನು ಹಿಡಕೊಂಡು ಓಡಿದೆ ಕರಡಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ. ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಕರಡಿ ಪಕ್ಕಿಗೆ ಬಿಸಿನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದೆ. ಸರಸರನೆ ಸೋಪನ್ನು ಉಜ್ಜಿಬಿಟ್ಟು ರೇಜರ್ ಎತ್ತಿಕೊಂಡವನೆ ಕರ್ ಕರ್ ಕರ್ ಅಂತ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ ಕೆಲಸಾನ. ವಕ್ಕದಿಂದ ನಾಲ್ಕುಮುಷ್ಟಿ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು. ಹಾಗೆ ಹೋದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಮೈ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಂಪಗೆ, ಮುಟ್ಟಿದರೆ ರಕ್ತ ಬರೋ ಹಾಗಿತ್ತು. ರೇಜರ್ ಬಿಸಾಡಿ ಕರಾರಿ ಎತ್ತೊಂಡು ಸರಕ್ ಅಂತ ಚುಚ್ಚಿ ನೋಡಿ ಕರಡಿ ಪಕ್ಕಿಗೆ. ರಾಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕರಡಿ ಧೊಪ್ಪಂತ ನೆಲಕ್ಕೆತ್ತು! ರಕ್ತದ ಬುಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಾರಿದೇಟೆಗೆ ನನಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲ!...."

"ಅಂತೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ರೇಜರ್‌ನಿಂದ ಕರಡಿ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡೇಬಿಟ್ಟೆ ಅನ್ನು!"

"ಹಿ ...ಹಿ ...ಹಿ ...ಏನೋ ಜಾಂಬವಂತ ಸ್ವಾಮಿ ದಯೆ....ಸಾಹೇಬರ ಪುಣ್ಯ ....ಆದರೂ ರೇಜರಿನ ಮಹತ್ವ ....ಸಂದರ್ಭ ಬಂಡರೆ....ಎಷ್ಟೊಂತ...."

"ಧೂ! ನಿನ್ನ ರೇಜರನ್ನು ಕರಡೀ ಹಿಡೀತು! ಹೀಗಿದ್ದ ಕತೆ ನಾನೆಲ್ಲೊ ಓದಿದೀನಿ. ಹುಂ....ರೇಜರ್ ಎತ್ತೊ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗು....ಸದ್ಯ ಭಾನುವಾರ ಮರೀಬೇಡ" ಎನ್ನುತ್ತ ರಾಯರು ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಇವರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬದುಕಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಾಲಗೆ ಕಚ್ಚಿ ಕೊಂಡ. ಅಂಜನೇಯನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದ.

—ರಾಸುಕೃಷ್ಣ.

ಶಂಭುವಿನ ಕಥೆ

ಹೇಳೋಣ ಕೇಳಿ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಗಾರರೊಬ್ಬರ ನವೀನ ಕಾದಂಬರಿಯೊಂದನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪುಸ್ತಕದ ರೊಟ್ಟಿನಮೇಲೆ, ಯಾವಳೋ ಹೆಂಗಸು, ಅರ್ಧಬರ್ಡ ಸೀರೆ ಉಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಓದುಗರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ಬಣ್ಣದ ಶಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿದ್ದರು. ಕಾದಂಬರಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎನ್ನುವಂತಿತ್ತು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನ ಚರ್ಮ! ನಾನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸುಮಾರು ೨೫ ಪುಟ ಓದಿಮುಗಿಸಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ನಾಯಕನಾದ ಶಂಭುವಿಗೆ ಚಿಗುರುಮೀಸೆ ಬಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ತುಂಬು ಕೆನ್ನೆ, ಬೊಗಸೆ ಗಣ್ಣುಗಳು, ಕೆದರಿದ ಕ್ರಾಪು, ಮಾಸಿದ ವೈಜಾಮ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟು, ಕೈಲಿ ಬ್ಯಾಗು. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವನ ಉದ್ಯೋಗ—ಕಲಾಸೇವೆ! ಮಳೆಬಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ, ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಶಂಭು ಕೂಲಿಂಗ್ ಗ್ಲಾಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಭಾತ್ ಟಾಕೀಸ್ ಮುಂದೆ ನಡೆದಿದ್ದ. ನೋಡಿ, ಇಷ್ಟೆ ನಾನು ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದುದು. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಎದುರುಮನೆ ಗೋವಿಂದರಾಯ ಬಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಓದುಕ್ಕೆ ಕೊಡು ಎಂದು ಪೀಡಿಸಿದ. ಹೆಂಡತೀನ ತೌರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದಾನೆ, ಪೂರ್ ಫೆಲೋ ಈಗಲಾದರೂ ಓದಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದೆ. ಅವನು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಂಭುವಿನ ಕಥೆ ಮುಂದಕ್ಕೇನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಗಾರರ ಮಹಾಕಾದಂಬರೀಲಿ!

ಸೋಮಯ್ಯನ ಮಗಳಿಗೆ ಗಂಡು ಗೊತ್ತುಮಾಡೋಕೆ ಬೀಗರ ಮನೇಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸೋಮಯ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ಬಲವಂತಪಡಿಸಿದ್ದ. ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿವೇಟೆಗೆ ಬೀಗರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಸೋಮಯ್ಯನ ಭಾವಿ ಅಳಿಯ “ಕಂಬನಿಯ ಚುಂಬನ” ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಸೋಮಯ್ಯನನ್ನು ಒಳಗೆ ಕೂರಿಸಿ ನಾನು ಆ ಧಾಂಡಿಗನಿಂದ ಆ ಕಾದಂಬರೀನ ಚೀಣ ಬೀಸಣಿಗೆಯಹಾಗೆ ಕಮಾನಿಸಿ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಓಲೆಗರಿ ಹಾಳೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ದಬ್ಬಳ ಚುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವಹಾಗೆ, ಒಳ್ಳೆ ಶಕುನದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಚ್ಚಿದೆ. ೩೦-೩೧ನೆ ಪುಟ ಬಂತು ನಾಲ್ಕೈದುಕಡೆ ಶಂಭುವಿನ ಹೆಸರು! ನನ್ನ ಕೂತೂಹಲ ಕೆರಳಿತು. ಓದುತ್ತೇನೆ—ಹಿಂದೆ ನಾನು ಯಾವುದೋ

ಕಾದಂಬರೀಲಿ ಓದಿದ ಶಂಭುವೇ! ಅದೇ ಟಾಕೀಸ್! ಟೆಕೆಟ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಕಿಸೆಯಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆಯುವ ಸಮಾರಂಭದ ವಿವರಣೆ! ಸರಿಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಶಂಭುವು ಟೆಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೇನು ಒಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ. ಎಲ್ಲತ್ತೋ ಏನೋ ಒಂದು ಮನಿಪರ್ಸು ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಸೋಕಿತು. ಶಂಭುವು ಬಗ್ಗಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರಿಗಿನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಓರ್ವ ಸುಂದರಯುವತಿ ನಿಂತಿದಾಳೆ ನೆಟ್ಟದೃಷ್ಟಿ ಬೀರುತ್ತ ಆ ಪರ್ಸು ಆ ಸುಂದರಿಯದೆಂದು ಶಂಭುವಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲು ಬಹಳಕಾಲ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪರ್ಸನ್ನು ಆ ಹುಡುಗಿಯಮುಂದೆ ಹಿಡಿದ. ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಆಗಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯಿತು. ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ವಿಳಾಸ ಬರದುಕೊಂಡರು. ಘಂಟೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರು. ಎರಡನೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ, ನೀನು ಇಲ್ಲೇ ಪುಟ್ ಪಾತಿನಮೇಲೆ ಕಾದಿರು ಎಂದಳು ನಾಯಿಕೆ, ಜಡೆಯನ್ನು ಎದೆಮೇಲೆ ಜಾರಿಸುತ್ತ. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಿಂದ ಸೋಮುಪ್ಪ ಕೂಗಿಕೊಂಡ ನನ್ನನ್ನ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಕಾಫೀಗೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ನೂರುಪುಟ ಓದಿದ್ದೆ ಕಾದಂಬರಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ನಾನೂ, ಸೋಮಯ್ಯ ವಾಪಸ್ ಬಂದೆವು. ನನಗೆ ತಿರಿಗಿ ಆ ಕಾದಂಬರಿ ಎಲ್ಲೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಶಂಭುವಿನ ಮುಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದು ದೀಪಾವಳಿ ದಿನ ಪ್ರಕಟವಾದ “ಗವಾಕ್ಷಿಯ ಮೂಲಕ” ಎನ್ನುವ ನವೀನಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ,—ನನ್ನ ಹಿರಿಮಗಳು “ನನಗೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರೈಜ್ ಕೊಟ್ಟರು ಅಣ್ಣ ಬಹಳ ಆದರ್ಶವಾಗಿದೆ, ಓದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ! ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವ ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು “ಗವಾಕ್ಷಿಯ ಮೂಲಕ” ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ೧೨೫ನೆ ಪುಟದಿಂದ ಓದತೊಡಗಿದೆ—ಅಶ್ಚರ್ಯ! ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಶಂಭುವು ಸುಂದರಿಗೋಸ್ಕರ ಆ ಗಂಟೆ ಇಂದಲೇ ಪುಟ್ ಪಾತಿನಮೇಲೆ ಕಾಯುತ್ತ ನಿಂತು ಕೊಂಡಿರುವ ವಿವರಣೆ ರಸನತ್ತಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ. ಆ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಸುಂದರಿಯು ಬರದೆ ಹೋದುದನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಶಂಭುವು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗುಡುಗು ಸಿಡಲು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಚಂಡಮಾರುತ ಬೀಸಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಂಭುವಿನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಧೂಳುತುಂಬಿ ಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಾಯಿಕೆ ಸುಂದರಿಯು ಆ ಗಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳುಕುತ್ತ ತಲೆಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಶಂಭುವಿಗೆ ರೋಮಾಂಚನವಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಎರಡನೆ ಆಟವನ್ನು ಬಹಳ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ನೋಡುವರು. ಸುಮಾರು ಎರಡುಗಂಟೆಗಳಕಾಲ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ರೀಮ-ಕಾಮ, ಮುಂತಾದ ದುರವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಲ್ಲೇ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವರು. ಅನಂತರ ಆ ಗಡುನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಮುಖ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯುವರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಪುಟ ಮುಗಿಯಿತು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಲ್ಲ ಎಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಮಗಳನ್ನು

ಕರೆದು “ನಿನಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದನ್ನು, ಆದರೂ ಸಕ್ಕದಮನೆ ಲೀಲಳಿಗೂ ಕೊಡು, ಅವಳೂ ಓದಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾದಂಬರಿ ಕೊಟ್ಟುಕಳಿಸಿದೆ. ಯಾತಕ್ಕೆ ಅಂತೀರೋ? ಲೀಲಳ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಯಾವ ಕಾದಂಬರಿನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುಲ್ಲ. ನಾವು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿ ಬದುಕಬಹುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅದರ ಗುಟ್ಟು—

ಶಂಭುವಿನ ಕಥೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತೀರ ಅಥವಾ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಓದುತ್ತೀರ ಎಂದು ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಹುದು—

ಅದನ್ನೇ ಈಗ ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಚರಿಸಿ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಂದುನೂರು ಪುಟ ಓದಿ ಶಂಭುವಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಡುವುದೆ? ಅಥವಾ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕಾದಂಬರಿಯೆ ಓದುವ ಬದಲು? ಒಂದೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಯೆ ಒಂದೊಂದು ಪುಟದಹಾಗೆ ನೂರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಶಂಭುವಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದೆ? ಅಥವಾ ಅರ್ಧ ಪುಟದಹಾಗೆ ಇನ್ನೂರು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಭುವಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದೆ? ಅಥವಾ ಒಂದೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಎರಡೆರಡು ಸಾಲುಗಳಷ್ಟು ಮುಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ..... ?!

—ಹಾ. ರಾ.

ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿದುದು

“ನೋಡಯ್ಯ—ಈಗಿರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಗುರುತುನಾಡಿದ ನೋಟುಗಳ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಮಗಂತೂ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಂಬಳ ತಕ್ಕೋಳೋಕೆ ಸಂಕೋಚವಾಗುತ್ತೆ” ಅದೂನೂ ಲಂಚಾಂತ ಎಲ್ಲಿ ಹಿಡೀತಾರೋಂತ!”

ಹೌದು—ಆದರೆ ದುಡಿದಿದ್ದರೆತಾನೇ ಅದೂನೂ ಸಂಬಳ?

—“ಕೇಳು”

ಇ ಮ ದ್ಗ ಡ್ಡೆ

ಯಾವೋ ದೇಸದ್ ದೊರೆಯಂತೆ
ಸಬೆ ಕರದ್ನಂತೆ

ಕರದ್ಬಿಟ್ ಸರದಾರ್ ಜನಗೊಳ್ಳೆಲ್ಲಾ
ಪ್ರಸ್ನೆ ಆಕ್ಡಾಂತೆ

“ ತೆರಿಗೇ ಆಕ್ತೀನ್ ಬಾಳಾ ಬಾಳಾ
ಕಾಸೆಲ್ ಓಗ್ತೈತೆ?

ವರಸ್ತಿಂದ ವರ್ಸ ವರವಾನೈಲ್ಲ
ಕನ್ಯಾಕ್ ಆಗ್ತೈತೆ?”

ಆವಾಗೊಬ್ಬ ಮುದ್ಯ ಸರ್ದಾರ್
ಝುಟ್ಟೆ ಎದ್ನಂತೆ

“ ಅದೆಂಗೇಂತ ನಾನೇಲ್ತೀನಿ”
ಅಂದ್ಬಿಟ್ ಒರಟ್ಟಂತೆ—

ದ್ವಡೊಂದ್ ಇಮದ್ಗಡ್ಡೇನ್ತಂದು
ಮ್ಯಾಗೆತ್ತಿಡ್ಡಾಂತೆ

ಆಮ್ಯಾಗದನ್ನ ಪಕ್ಕೋನ್ ಕೈಗೆ
ಕೊಟ್ಟೆಟ್ ಅಂದ್ನಂತೆ—

“ ಒಬ್ಬ ಕೈನಿಂದ್ ಒಬ್ಬ ಕೈಗೆ
ಓಗ್ಲಿ ಇಮದ್ಗಡ್ಡೆ

ಕೊನೀಗೋಗ್ಲಿ ದ್ವರಗೊಳ್ ಕೈಗೆ
ಈ ದ್ವಡ್ ಇಮದ್ಗಡ್ಡೆ ”

ಅಂಗೇ ಓಯ್ತು ದೊರೆ ತಂಕಾ
ಕೈನಿಂದ್ ಕೈಗೆ ಸಾಗ್ತಾ

ದೊರೆ ಅದನ್ ಯಿಡಕೊಂಡ್ ನಿಂತ
ತಾನ್ ಕಲ್ತ್ ಪಾಟಕ್ ನಗ್ತಾ

ತೆಂಗಿನ್ ಕಾಯಿನ್ ಗಾತ್ರದ್ಗಡ್ಡೆ
ಅವ್ರೇಕಾಳಾಗಿತ್ತು

ದೊರೆ ಕೈನ ಸೇರೋ ಒತ್ತೆ
ಅಷ್ಟೊಂದ್ ನೀರಾಗಿತ್ತು!

—ಅಕ್ಕೀಗಮಾರ.

ಯಾತ್ರಿಕರ ಪತ್ರ

(೧೬)

ಓದುಗರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳು. ಹೋದಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಚಂದಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಅವನ ಮತ್ತು ರಾಜನ ಕಾಟದಿಂದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದೆ. ಹೋಗುವಾಗ ಚಂದಿಗೆ ಯಾವ ತಪ್ಪುಮಾಡಬಾರನೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದೆನೋ ಆತ ಅದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ಚಾಚೂತಪ್ಪದೆ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಚಂದಿಯೂ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲವೆ? ನನಗೆ ಚಂದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭರವಸೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಯವಾಯ್ತು. ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಕವಿರಬಹುದು — ಹಿಂದೊಂದುಬಾರಿ ಚಂದಿಯು ಸಾಹಿತಿಯಾಗುವ ಚಿಹ್ನೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಬರೆದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಚಂದಿಯಂಥವರು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರುವ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಓದಿದರೆ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮವರೆಂದಿಗೂ ರಚಿಸಿಲಾರರೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವರು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಶನಿಕಾಟ ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಯ. ಇನ್ನು ಚಂದಿಯ ವೇದಾಂತ! ಎಲ್ಲಾ ಬಾಳದಮೇಲೆ ಬರುವ ವೈರಾಗ್ಯ! ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಪಾಪಿಷ್ಟ ದೇಶಗಳು ಈ ವೇದಾಂತಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಕೊಡದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನ್ನಬಟ್ಟೆ ವದಗಿಸಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಬಟ್ಟೆ ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಮತ್ಯಾರಿಗೂ ಮಾರಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ — ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ — ಜಡವಾಗಿ ನಿಂತು ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಬರುಬರುತ್ತ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೇ ಹೊರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನು ವೇದಾಂತವೇ ತನ್ನೋ, ಅಥವಾ ವೇದಾಂತದ ಅರ್ಥವೇ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಗತವೈಭವಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ವೇದಾಂತವೂ ಹೊರಗಿನವರ ಪಾಲಾಗಿ ಹೊಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಕೈಲಿದೆಯೋ — ಯಾವುದೂ ನನಗರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಂದಿಯನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕು.

ಹೋಗಲಿ — ನನಗೆ ಪತ್ತೇದಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವೇದಾಂತಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೂ ಕಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ರಾಜ ಚಂದಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಪ್ರದೇಶ ಸುತ್ತಲು ಹೊರಟೆ, ಕಾಲುನಡಿಗಳೆಲ್ಲೇ “ಕುಗ್ಗೂರು” ಸೇರಿದೆ. ಕುಗ್ಗೂರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರವಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಬಲಗಾಲಿನ ಚಪ್ಪಲಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಹಠಾತ್ತನೆ ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತು ನಾವು ಈ ಯಾತ್ರೆ ಶುರುವಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಬಿಟ್ಟಾಗ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ, ಈ ತರಹ ಸಂಕಟ ಒದಗಬಹುದೆಂದು, ಮೂರುತೊಲ ಸಣ್ಣಮೊಳೆ, ಒಂದು ಸುತ್ತಿಗೆ ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಚಂದಿಯೇನೋ ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಧಾರ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮೋಚಿಯ ಸೂಜಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ರಾಜ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮನೋಭಾವ. ನನಗರ್ಥವಾಗದು—ನಾವು ಸ್ವಯಂ ಮುಖಕ್ಕಾಗಿ ರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹಜಾಮ ರಾಗದವರು, ನಮ್ಮ ಚಪ್ಪಲಿ ಹೊಲಿದುಕೊಂಡರೆ ಚಮ್ಮಾರರಾಗುವೆವೇ? ನಾನೇನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ ಆಗ ಅವರಿಬ್ಬರೇ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಮೂರುತೊಲ ಸಣ್ಣಮೊಳೆ ಒಂದು ಸುತ್ತಿಗೆ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವು ಇದುವರಿವಿಗೂ ಯಾವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಿರಲುಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶಿಲ್ಪಿಕೆಲಸ ಪರಿಕ್ಷೆಮಾಡೋ ಕೆಂದು ರಾಜ, ಆ ಸುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೋಡೆಗೆ ಎರಡೇಟು ಹೊಡೆದಿದ್ದ. ಎರಡುಸಾರಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಚದುರವೊಳದಷ್ಟು ಗೋಡೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳಲು ಚಂದಿ ಆ ಸುತ್ತಿಗೆನ ರಾಜನ ಕೈಯಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಚೀಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ. ಆಮೇಲೆ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಕುಗ್ಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಮೊಳೆ ಸುತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದವು. ಚಂದಿ ತಾಜ ಇಬ್ಬರೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾದರು. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದುದು ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಶಪಿಸುತ್ತ ಹರುಕು ಚಪ್ಪಲಿಯನ್ನೂ, ಒಂಟಿ ಚಪ್ಪಲಿಯನ್ನೂ ನನ್ನ ಕೈಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಗ್ಗೂರು ನುಗ್ಗಿದೆ.

ಕುಗ್ಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಮುಖ್ಯಸ್ಥನೆಂದರೆ ಮೋಚಿ — ನನಗೆ. ಮೋಚಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟೆ. ಇಡೀ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮೋಚಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಚಪ್ಪಲಿ ಗಳೆರಡನ್ನೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವಷ್ಟು ಬೇಸರವಾಯ್ತು. ಭಾವಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟೆ. ಒಂದು ಭಾವಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಸುತ್ತ ಏಳೆಂಟುಮಂದಿ ನಿಂತು ಏನೋ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನನ್ನೂ ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಚರ್ಚೆ ಬಂದಾಯಿತು. ನನ್ನ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆಹಾಕಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಿಂತೆ.

“ಯಾವೂರು ಸ್ವಾಮಿ?” ಅಂದ ಒಬ್ಬ.

ಆದಷ್ಟು ಮನಸ್ಸೊಪ್ಪುವಹಾಗೆ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ ಹೇಳಿದೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ “ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಸ್ವಾಮಿ. ತಮ್ಮಂತಹ ದೇಶ ತಿರಿಗಿದವರು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕು” ಅಂದ ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ಹರುಕು ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

“ಇದೇನು—ಈ ಭಾವಿಯ ರಿಪೇರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇನು?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ” ಅಂದ.

“ನಿಮ್ಮೂರಲ್ಲೆಷ್ಟು ಭಾವಿಗಳಿವೆ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ಇರುವುದಿದೊಂದು ಭಾವಿ” ಅಂದ.

ನನ್ನ ಹರುಕು ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಕಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದೆ.

“ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು” ಅಂದೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ “ಹನ್ನೆರಡು ಮನೆ, ನೂರೈವತ್ತು ಗುಡಿಸಲು, ಏಳುನೂರು ಜನ, ಮುನ್ನೂರು ಜಾನುವಾರು” ಅಂತ ಬಾಯಿಪಾಠವಾಡಿದಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವನು ಮಂತ್ರಿಗೋಳಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗೋಳಿಗೆ, ನೌಕರಗೋಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಆ ಊರಿನ ಗೋಳುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಗಿಣಿಪಾಠವಾಗಿರಬೇಕು!

ನನಗಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯ್ತು

“ಇದೇಕೆಷ್ಟು? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಬರೆದು, ಭಾವಿ ತೋಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಣ ಪಡೆಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಾಡಿಕೊಬಾರದೇ?” ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

ಅದಕ್ಕಾತ “ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ—ಅವೆಲ್ಲಾ ತಕರಾರುಗಳು ಮುಗಿದವ್ಯಾಗೇನೇ ಈ ಭಾವಿಯೇನ ಸರಿಮಾಡಿರೋದು. ಒಂದೊಂದಷ್ಟಾಮೀಗೆ ಸಾವಿರ್ರೂಪಾಯ್ನಂಗೆ ಕೊಡ್ತೀವೀಂದ್ರ. ನಾವೂ ಮೂರು ಭಾವಿಯೇಗೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕೋ. ಕಾಗಜದ ವ್ಯಾಗೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮೆಬ್ಬೆಟ್ಟಾಕುಸ್ಕೊಂಡೋದ್ರ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಾಯ್ತು ಅನ್ನಿದರು. ಆ ಮೂರು ಸಾವಿರ್ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲಿಂದ ಕುಂಟೊಂಡು ಕುಂಟೊಂಡು ನಮ್ಮೆಳ್ಳೇಗೆ ಸೇರೋಹೊತ್ಗೆ ಮಾಮೂಲಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಳೊಂಡು ಇನ್ನೂರಾಯ್ತು. ಬಿಟ್ಟೆ ಅದೂ ಓಗ್ತಿತ್ತು. ಅದ್ದೇ ಹಿಡೊಂಡೊ. ಇಕ್ಕೊ—ಈ ಭಾವಿಯೇ ಯಂಗಾರಾ ಆಗ್ಗೀಂತ ಸರಿಮಾಡಿಸ್ತಿದ್ವೀವಿ” ಅಂದ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲೇಬೇಕಾಯ್ತು. ಇದ್ದ ಒಂದು ಭಾವಿಯೇಲಿ ನನ್ನ ಚಪ್ಪಲಿ ಹಾಕಿ ಪಾಪವೇತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಉಭಯಸಂಕಟ!

“ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೋಚಿ ಇದ್ದಾನೋ ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ? ” ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಕೇಳಿದ-ತುಸ ಗಾಭರಿಯಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿದ.

“ ಯಾಕಿಲ್ಲವು—ಈ ಚಪ್ಪಲಿ ಒಂದು ಕಿತ್ತುಹೋಗಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ” ಅಂದೆ.

ಅದಕ್ಕನು “ ವೋಚಿಯೇನೋ ಒಬ್ಬನಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ. ಆದರೆ ಈಗನ ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿ ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವ್ವೆ ” ಅಂದ.

“ ಅದೇಕವು? ಇಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೇನು ಜೀವನ ನಡೀಲಿಲ್ಲೆ? ” ಅಂದೆ.

ಅದಕ್ಕನು “ ನಡೀದೇ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ—ಅವನ ಜೀವನ ಸಂಕೋಚಿಲ್ಲೆ ಆಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಬೇಕಾದಾಗ ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸ್ಕೊಳ್ಳುಕ ಜೋಡು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದ್ರೆ ಅದೇನೋ ಅಳುಕುಗಲ್ಲಾ ಕೈಕಾಣಿಕೆನಂತೆ—ಆ ಕೈಕಾಣಿಕೆ ಜನ ಬಂದು—ಲೋ ಚಿಕ್ಕಾ—ನೀನೇ ಯೇಳೋ ಸ್ವಾಮಿಯೋರ್ಗೆ ” ಅಂತ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕನಿ ಗೊಪ್ಪಿಸಿದ.

ಚಿಕ್ಕ ಹೇಳಿದ “ ಅದೇಸ್ವಾಮಿ—ನನ್ನಾಗೆಲ್ಲಾ ಕಸುಬು-ಗ್ರಹಕೈಕಾರಿಕೆ!—ಅದು ಉದ್ಧಾರನಾಡ್ವೀಪೀಂಜು ಓಟೊಂಜನ ಬಂದು. ನಮ್ಮೋಚಿ ಸಿಕ್ಕ ಅವರ್ಗೆ. ಅವನನ್ನ ಪುಸ್ಲಾಯ್ಸಿ ‘ ನಿಂಗಿ ಮೂರ್ಸಾವಿರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿಸ್ತೀವಿ ನಾವು ಬಂದಾಗ್ಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೀಟುಜೊತೆ ಜೋಡುಗಳ್ಳ ನಮ್ಮೆ ತೋರಿಸ್ಪಿಡು ಮುಂದಿನಕೆಲ್ಲ ನಾವ್ನೋಡ್ವಂತೀವೀ ’ಂತ ಆ ವೋಚೀತ್ರಾನೂ ಅವನೆಬ್ಬೆಟ್ಟೊತ್ತಿಸ್ಕಂಡು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ತಿಳೊಂಡೊ—ನಮ್ಮ ಕೂಕ್ರಂಗೆ ದೆಸೆ ಒಡೀತೂಂತ. ದುಡ್ಡೂ ಬಂತು. ಕೂಕ್ರ ಒಂದೆಳ್ಳು ತಿಂಗ್ಳು ಅಗಲೂ ಸಂಜೆ ಒಲ್ಲ. ಆಮ್ಯಾಕೆ ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೋರ ಕಾಟ ತಡೀನಾರ್ದೆ ಕಂಬೀಕಿತ್ತು ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದ.

ನನಗೆ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಿತು.

“ ಹೋಗಲಿ—ಕೂಕ್ರಂಗೆಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಕ್ಕು? ” ಅಂದೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಹೇಳಿದ—“ ಏಟೊಂದೂಂಜು ನಂಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಆದ್ರೆ ಅವನಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಾಚಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದ—ಐವತ್ತೋ ಐವತ್ತೊಂದೋ ಸಿಗ್ತೂಂತ. ಅದರಾಗೆ ಪುಟ್ಟಾಚಾರಿ ತನಗೆ ಬಾಡ್ನೆ ಬಾಬ್ತೂಂತ ಕೂಕ್ರನತ್ರ ಕೆತ್ತೊಂಡಿದ್ದ. ಆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿಸ್ಕೋರು ಅವರು ಕೊಡಿಸಿದ್ದುಡ್ನೆ ಕೂಕ್ರನತ್ರ ಇದ್ದ ಜೋಡೆಲ್ಲಾ ಆಕೊಂಡೋದ್ದು ” ಅಂತ ಹೇಳಿದ.

ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ನಾನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಂದ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆ.

—“ ಕೇಳು ”

ಆರಾಸೆಯ ಒಸಗೆ

— : ನಿರುದ್ಯೋಗ ಖಂಡ : —

- ನರಕದ ಚತುರ್ದಶಿಯ ಹಬ್ಬ! ಹಸಿವಾಗಿತ್ತು
 ಕತ್ತಲದು ಲೋಕವನು ಮುತ್ತಲಿತ್ತು
 ಕಾಲುದಾರಿಯಲಲೆದು ಪಾರ್ಕಿನಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ
 ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿನಲಲ್ಲೆ ಇದ್ದರೇಸೊ ಜನ. — ೧ —
- ಪುರುಷಾವತಾರಗಳು ಭಾರತೀ ಸುತರವರು
 ಮೂನತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿಯ ಅಂಶದವರು
 ಹರಟೆ ಹೊಡೆವರು ಕೆಲರು, ಮೂಕರುಳಿದವರೆಲ್ಲ
 ಚಿಂತೆಯಾಬೆಂತರದ ಇರವ ಕಂಡವರು. — ೨ —
- ವೇಳೆ ನವರೊಳಗೊಬ್ಬ “ನನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವನು
 ಬೆಳೆಸಿ ಡಿಗ್ರಿಯ ಕೊಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿರುವನಿಂತು
 ಕೆಲಸ ದೊರೆಯದು ನನಗೆ, ಸಿಗದಿದ್ದರೊಳಿತಾಯ್ತು
 ಕೋಟಿಜನರೆನ್ನಂತೆ ಏಟ ತಿನ್ನುತಿಹರು. — ೩ —
- ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನಿಂತೆಂದ “ಬೆಪ್ಪೊ ಹುಚ್ಚೋ ನಿನಗೆ
 ಎರಡು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಯನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ
 ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕದಿ ತೊಡಗಿಹುದೆಮ್ಮ ಸರಕಾರ
 ಲಂಚಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಕರತಲಾಮಲಕ. — ೪ —
- ಚಣಕಾಲಮೌನ ಬಾಯ್ತೆರೆದನೊಬ್ಬನು ಬಚ್ಚ
 ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ಸಂಘಕ್ಕವನೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
 “ಗೂನನಾದೆನು ನಾನು ಘಸ್ಸಿ ಮಹಮದ ಶಿಷ್ಯ
 ಮೂರು ಪಾರ್ಟಿವೆ, ಮೇಷ್ಟರಿಗೆ ದಯೆಯೆ ಇಲ್ಲ” — ೫ —
- ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಂತೆಂದ ತಲೆಹರಟೆ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್
 ಇರಬಹುದು “ಲೋಕಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಒಂದಾಗಿ!
 ತಲೆಕೆಳಕು ಜಗದಲ್ಲಿ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ
 ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಕುಡುಗೋಲು ಹೊರ ಹೊರಡಿ” — ೬ —

ಕುಳಿತು ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದ ನಾನೆಂದೆ “ಮಿತ್ರರಿರ
ಹಾಳಾಗಲಿಹುದ ಜಗ ಚಿಂತಿಸುವಿರೇಕೆ
ಕಾಫಿ ಬಟ್ಟಲನೆತ್ತಿ ತುಟೆಗೆ! ಒಣಗಿದದೇಹ
ಚೇತನವಕಾಣುವುದು. ಸಾಕು ಮಾತು”

— ೭ —

* * *

ನೀಂಕುಡುವ ಕಾಫಿಯುಂ, ಸೇದುತಿಹ ಬೀಡಿಯುಂ
ವ್ಯರ್ಧ, ನಶ್ವರ, ಬರಿಯ ವೆಚ್ಚವೆನ್ನುವೆಯಾ?
ಕಾಫಿಯನು ಕುಡಿವುದಂ, ಸಿಗರೇಟೆ ಸುಡುವುದಂ
ಬಿಡಲು ಬಾಳ್ ಪಾಳಾಗೆ ಉಳಿವುದೇಂ ಪೇಳು?

— ೮ —

ಹಿಂದೆನಿತೊ ಬಾರಿನಾ ಪಾಸಿಯೆಂದಳಲಿದೆನು
ಅಂದೆನ್ನ ಜೇಬಿನಲಿ ಮೂರು ಕಾಸಿತ್ತೇ?
ಮುಂದೆ ಸಿಕ್ಕಿತುಸಾಲ, ಚಿಂದದೀ ಕಾಫಿ ಮನ
ದಂದವನು ಕೆಡಿಸಲನುತಾಪ ಹುಡಿಯಾಯ್ತು

— ೯ —

ಪೋಪುದೇ ಕಾಫಿಯೊಡನಯ್ಯೊ ಸಿಗರೇಟೆ ಹೊಗೆ
ಮುಗಿವುದೇ ಯೌವನದ ನವ್ಯಕಾನ್ಯವಿದು
ಏಕೆ ಈ ಗಂಭೀರತೆಯವಕೌನ. ಲತ ತಲತರೆಲ್ಲಿ
ಪೋದರು? ಪಾಳ್ ಕರೆಂಟು ಫೆಯಿಲಾಯ್ತೇ.

— ೧೦ —

ಮನದನ್ನೆ ಸಾವಿರ್ವರುಂ ಬಿದಿಯ ಬೇರಿರಿಸಿ
ದುಃಖಮಯದೀ ಬಾಳ ಪೊಸತ ಗೈಯುವೊಡೆ
ಕಾಫಿಹೊಳೆಯನು ಹರಿಸಿ, ತಾಲಿಪಿಟ್ ಪರ್ವತವಗೈದು
ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯನುದಿರವಿಸುವೆವತ್ತೇ

— ೧೧ —

ಆಹ! ಕುಂದಿಸಿಲ್ಲದೆನ್ನ ರಾಣಿಯ ಬಾರ,
ಆಗಸದಿ 'ಜ್ವಾನ್ಸಿರಾಣಿ'ಯು ಹಾರುತಿಹಳು,
ಇನ್ನೇಸುದಿನ ಅವಳು ಸೃಷ್ಟಿಯನು ಸುತ್ತುವಳು
ಬೇಗ ಮಾನವರ ಕುಲ ನಾಶವಾಗುವುದು

— ೧೨ —

ಆ ದುರ್ದಿನದಿ ಮುಗುದೆ ಹಾರುತಟ್ಟಿಯನೇರಿ
ಬೇರೊಂದು ಗ್ರಹವ ಸಾರುತಲಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ
ಸೂರೆ ಗೈವೆವು ಪ್ರೇಮ ಸಾವ್ರಾಜ್ಯ ಭವನವನು,
ಆರಿತು ಕಾಫಿ; ಬಟ್ಟಲನು ತಾ ಬೇಗ.

— ೧೩ —

ತನಾಮ್ ಶುಧ್

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಒಂದು ದಿನ

ಬಸಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಒಂದು ವಾರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಸ, ಸಾಮಾನುಗಳು ಇಟ್ಟಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಸೋಮಾರಿಗಳಂತಲ್ಲ. ಆರು ಜನರಿದ್ದರೂ ಆಗಾಗ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಓದೂ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಡಿ ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ, ಅವರಿಂದ ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಬಸಮ್ಮ ಬರದೆ ಮನೆ ತಿವ್ವೆಯಾಗಿದ್ದು ಏನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ.

ಒಗೆಯದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ರೂಮಿನ ತುಂಬಾ ಗಿರಿ ಹರಡಿದ್ದ. ಅವರನ್ನು ಅದರ ವಿಶಯವೆತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ—'ಹೋಗಮ್ಮ ನಾನು ಬಿ. ಇ ಓದುತ್ತಿದೀನಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್ 'ಅಂಪೈರ್' ಆಗಿದ್ದೀನಿ ಅನ್ನೋದೇ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತೆ ನಿನಗೆ' ಎಂದು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದ್ದ. ಸರಿ, ಇನ್ನು ರೂಮರೂಮಿನಲ್ಲೂ ಕಸ, ಒಟ್ಟೆ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ರಾಶಿಗಳು. ಸದ್ದು ಶಾಂತಿ, ಉಷಿಯರ ಒಣಗಿದ ಹೂವುಗಳ ಗುಡ್ಡೆಗಳೇ ಸಾಕಾಗಿದ್ದವು. ಆಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಒಚ್ಚಲುಮನೆಯಲ್ಲೂ ತೊಳೆಯದೆ ಇದ್ದ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಬೇರೆ. ನಮ್ಮಾಕೆ ಕೈಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೀರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮುದ್ದೆ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ನಿನ್ನೆಯದಿನ ಉಷಿಯನ್ನು 'ಕಿಡಿಕಿಯಾಕೇ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ 'ಬಸಮ್ಮ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣ' ಎಂದಳು.

ನಾನೇನೋ ಮಾಡಬಹುದು ಅನ್ನಿ. ಆದರೆ ಏನುಮಾಡುವುದು? ಮನೆ ಗುಡಿಸಲೆ, ಪಾತ್ರೆತೊಳೆಯಲೆ, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲೆ, ಏನುಮಾಡಲೆ? ಭಾನುವಾರ ಒಂದು ದಿನ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಾಮ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಬೀಳ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಒಂದು ದಿನ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕಳೆಯುವ ಭಾಗ್ಯವೂ ಬೇಡವೇ ನನಗೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಗಳು, ದಿಂಬುಗಳ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಿತಿಯಾದ ಭಾರವನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒರಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಪಂಚೆ ಜುಬ್ಬವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಮ್ಮನೆ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. 'ಯಾರು ಕೇಳೋ' ಎಂದು ನಾಣಿಯನ್ನಟ್ಟಿದೆ. ಅವನು ಬಂದು ಯಾರೂ ನಾಗಪ್ಪ ಅಂತಣ್ಣ ಎಂದ. ನಮ್ಮಾಕೆ ಆಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಕೂಗುಹಾಕಿದಳು.

‘ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದು ವರನ ತಂದೆ ನಾಗಪ್ಪನೇ ಇರಬೇಕು. ಪದ್ಧಿಗೆ ಬೇಗ ಜಡೆ ಹಾಕಿಕೋ ಅಂದು ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೀರೀಂದ್ರೆ; ನಮ್ಮಾಕೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ನಾನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವುದು—‘ನನಗೇನು ಹುಚ್ಚೋ, ಬೆಪ್ಪೋ, ಶಿವಲೀಲೇನೋ? ಎಂದು. ಈ ದಿನ ಮನೆ ಇದ್ದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ನನಗೆ ಮರೆತುಹೋಯಿತು.

ನಾನು ಬೇಗನೆ ಎದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದು ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದೆ. ಆತ ಹಿಂದು-ಮುಂದು ನೋಡ ತೊಡಗಿದ. ನನಗೇಕೋ ಅವಮಾನವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿ ಇವನಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡೆ. ‘ಈ ಎಲ್ಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳಗೂ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಕೆಲಸದ ಆ ಹಾಳು ಬಸಮ್ಮನೇ ಕಾರಣ ನೋಡಿ. ಆ ಹೆಂಗಸು ಎಲ್ಲಿ ಸತ್ತುಹೋದಳೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ಕೊಳಕಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ; ಎಂದೆ.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆತ ಬಹಳಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಸರಸರನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ‘ನಾನು ಬಸಮ್ಮನ ಮಗ. ಬಸಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದುವಾರ ಬರುವುದ ಕ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯ— ಬಸಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾಳೆ’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಹೊರಟೇಹೋದ.

— ಇಂದುನುತಿ.

ದೇಬರ್ ನನ್ನ ಜತೆಲೇ ಇಮ್ಮೋರಯ್ಯಾ ಕ್ಯಾಂಪಿನಲ್ಲಿ.
ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಕೇಂಟ್ರದ ಯೋಚನೆ ನನಗೆ ಉಡು!

ಅರ್ಧಾಂಗಿಯ ಅವಾಂತರ

“ಕೂಗಿದೆ ಯೇನೆ?”

“ಹೌದು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ....!” ಎಂದು ಮೆಳ್ಳುಗಣ್ಣು ಬೀರಿದಳು ಪಂಕಜ.

“ನನ್ನಲ್ಲದೆ ಇನ್ಯಾರನ್ನ ನೀ ಕೂಗೋದೂ ಯಾತಕ್ಕೆ?”

“ಇದನ್ನು ಓದಿದರಾ .. ಅಂತ ಕೇಳೋಕೆ”

“ಏನದು ಹೇಳಬಾರದೆ”

“ಈ ವೇಪರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರೋದು! ‘ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಿಲ್ಕಾಹಾಸ್’ನಲ್ಲಿ ‘ಸ್ವೆಷಲ್ ವ್ಯಾಪಾರವಂತೆ’ ಸೀರೆಗಳ ಬೆಲೇನ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದಾರಂತೆ.”

“ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನೇನು ಮಾಡೂಂತಿಯೆ?”

“ಒಳಗಿಟ್ಟಿದೀರಲ್ಲಾ ಮೂವತ್ ರೂಪಾಯಿ... ನನ್ ತಂಗೀ ಮಗ್ಗು ಊರಿಂದ ಬರ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗ್ಯಾವುದಾದ್ಯು ಲಂಗಾಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೀ ತೆಗೆದುಕೊಡೋ ನಾಂತ ಮಾಡಿದೀನಿ.... ಮತ್ತೆ ನಾನೂ....ಒಂದು ಈ ಅಗ್ಗದ ಸೀರೇನಾ....”

“ಇಲ್ಲೋಡೇ ಅದೆಲ್ಲಾ ರಾಗ ಎಳಬೇಡ ನಾನದನ್ನು ಬೇರೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಇಟ್ಟೊಂಡಿದೀನಿ! ಆಪೀಸ್ಸೆ ದಿನಾ ನಡ್ಕೊಂಡ್ಕೊಡೋದು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವೇನೆ? ಮನೆಯೊಳಗೊಂದ್ಸೈಕಲ್ ಬಿದ್ದಿದೆಯಲ್ಲಾ ಅದ್ನಾ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸೋಣಾಂತಿದೀನಿ”

“ಅಯ್ಯೋ! ಆ ಸೈಕಲ್ನೇ?...”

“ಅಯ್ಯೋ ಪುಸ್ಯಾ ಅನ್ನಬೇಡ ಏನಾಗಿದೆಯೆ ಅದು? ಮೂವತ್ತುಪಾಯ್ಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡ್ಕೊಂದ್ರೆ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಸೈಕಲ್ಲಾಗೋಗುತ್ತೆ! ”

“ಸುಮ್ಮೇ ಅದನ್ನು ಮಾರಿಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸೈಕಲ್ ತೋಗೋಳಿ!”

“ಮಾರೋದಕ್ಕೋದ್ರೆ ಯಾವನೂ ತೋಗೋಳೋದಿಲ್ಲ!....ಆರಕ್ಕೆ ಮೂರರಂತೆ ಕೇಳ್ತಾರೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡ್ಪಿದರೇ ಸರಿ....ಅದೆಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರ ವ್ಯವಹಾರ ನೀನು ಮೂಗು ಹಾಯಿಸಬೇಡ-ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆಹೋಗು....”

“ಅಹಹಹಾ....ಬಲೇಗಂಡಸರು-ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ರೇ ಇಲ್ಲೇ....ಅಲ್ಲಾ ಬಟ್ಟೀಗಳ್ಳು ಕಟ್ಟೀ ಬೆಲೆಗ್ಮಾರ್ತಾಯಿರೋ ಕಾಲ್ಡಲ್ಲಿ ತೋಗೋಳ್ಕೇ, ನಾಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದ್ಯೆಲೆ

ತೊಗೋಳೊದಕ್ಕೆ ಸೈಕಲ್ನಾ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸ್ತಾರಂತೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಾಗೆ ಕೇಳಿ. ಈಗ ಬಟ್ಟೆ ತೊಗೋಳೋಣ. ಸೈಕಲ್ನು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು.”

“ನಿನ್ನ ಜೊತೆ ವಾದಿಸೋನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ-ಏನಾದರೂ ಮಾಡ್ಕೊ-ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಡ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ”

—ಎಂದು ಭಿರಿಭಿರಿ ಹೊರಟೇಹೋದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ.

ಆಫೀಸ್ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸೇ ಓಡಲಿಲ್ಲ. “ಸೈಕಲ್ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟರೋ ರೂಪಾಯ್ತು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪಂಕಜ ಖರ್ಚು ಮಾಡ್ತಾ ಕಲ್ತಾ” ಇವೇ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ

ತಕ್ಷಣವೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಬಂತು ಪಂಕಜಳಿಗೆ ವಾರಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಂಬಿಕೆ ಎಂಬುದು ವಾರಭವಿಷ್ಯ ಹೋರಾರತ್ನರ ಒರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಗಂಡನಲ್ಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಕೊಂಡ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯಕಾರರು ಅವನ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಶವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಪಂಕಜಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ “ನಾಳೆ ಶನಿವಾರ ಸುಮಂಗಲಿಯರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನವಲ್ಲ, ನಾಳೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಮಾಡಬೇಡಿ” ಎಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಓದಿದಕೂಡಲೆ ಮುಖ ಅರಳಿತು. ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೇ “ಲೇ ಇದನ್ನು ಓದಿನೋಡು!” ಎಂದು ಪಂಕಜಳಿಗೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾರಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ.

ತನ್ನ ರಾಶಿಫಲವನ್ನು ಓದಿದ ಪಂಕಜಾ, “ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ, ನಾಳೆ ನಾನು ಜವಳಿ ಖರೀದಿಗೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಲಾಭಕರವಲ್ಲಾಂತಿದೆ ಇದರಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನನ್ನ ಉಪಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಳಗೇ ಹಿಗ್ಗಿದೆ. ಸೈಕಲ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿ ಸವಾರಿಮಾಡುವ ಹೊಂಗನಸು ಕಂಡೆ. ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿತನಕ ನಕ್ಕೆ ಅವಳೂ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರಿ ಹುಬ್ಬು ಏರಿಸಿ ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಳು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮರುದಿನ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದ. ಭವಿಷ್ಯಕಾರನ ದಯದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಹೋದ-ಅವನ ಗೊರಿಕೆಯಿಂದ ಇತರ ಗುಮಾಸ್ತೆಗಳ ನಿದ್ರೆ ಭಂಗವಾಯಿತೆಂದು ಟೀಕೆಗೂ ಗುರಿಯಾದ.

ಆದರೆ, ಆಪೀಸ್ ಮುಗಿಸಿ ಕಾಲೆಳೆದು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಳಲಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಹೆಂಡತಿಯ ಬೊಗಸೆ ಮೆಳ್ಳಣ್ಣು ನೋಡಿ ಇದೇನು ಇಷ್ಟು ಪರಮ ಋಷಿ ಇಂದ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲಾ ಅರ್ಥಾಂಗೀ ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಪಟ್ಟ. ತೊಗೋಳ್ಕು! ಇದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಲಿ ಇಡಿ” ಎಂದು ಪಂಕಜಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಏಳುರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು.

“ಯಾವುದೀ ರೂಪಾಯಿ?... ಎಲ್ಲಿತ್ತೇ .”

“ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಈವತ್ತು ಖರೀದಿ ಮಾಡಬಾರದೂ, ತೊಗೊಂಡ್ರೆ ನಷ್ಟಾಂತ ಹಾಕಿವ್ವ ನೋಡಿ ಆ ಪೋರಾತ್ನ ಹಾಗೇನೆ ಅದ್ರಕೆಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದಿತ್ತು ಓದಿದ್ದಿರಾ; ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗಿಂತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರುವವರಿಗೆ ಅಧಿಕಲಾಭ ಅಂತ. ನೀವು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸ್ಲೇ ಇಲ್ಲಾ, ನೀವು ಅಫೀಸ್ ಹೋದ್ಮೇಲೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಕೂಡ್ಲೆ ನಿಮ್ಮ ಹಳೇಸೈಕಲಿತ್ತುಲ್ಲಾ....ಅದನ್ನೂ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟರೆ ಲಾಭಾಂತ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನುಗಳ್ಳು ತೊಗೋತಾನಲ್ಲಾ ಅವನ್ನು ಕರಿದ್ದೆ....”

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! .. ಸೀರೇನಾದ್ರೂ ತೊಗೊಂಡಿದ್ದೇ....”

“ಯಾಕ್ಲೀಗ್ ಕೂಕ್ಕೊತ್ತಿರಾ! ಮಾರೋವುಗ್ ತಾನೆ ಕೊಳ್ಳೇ ಲಾಭಾಂತ ಭವಿಷ್ಯಕಾರ ಹೇಳಿದ! ”

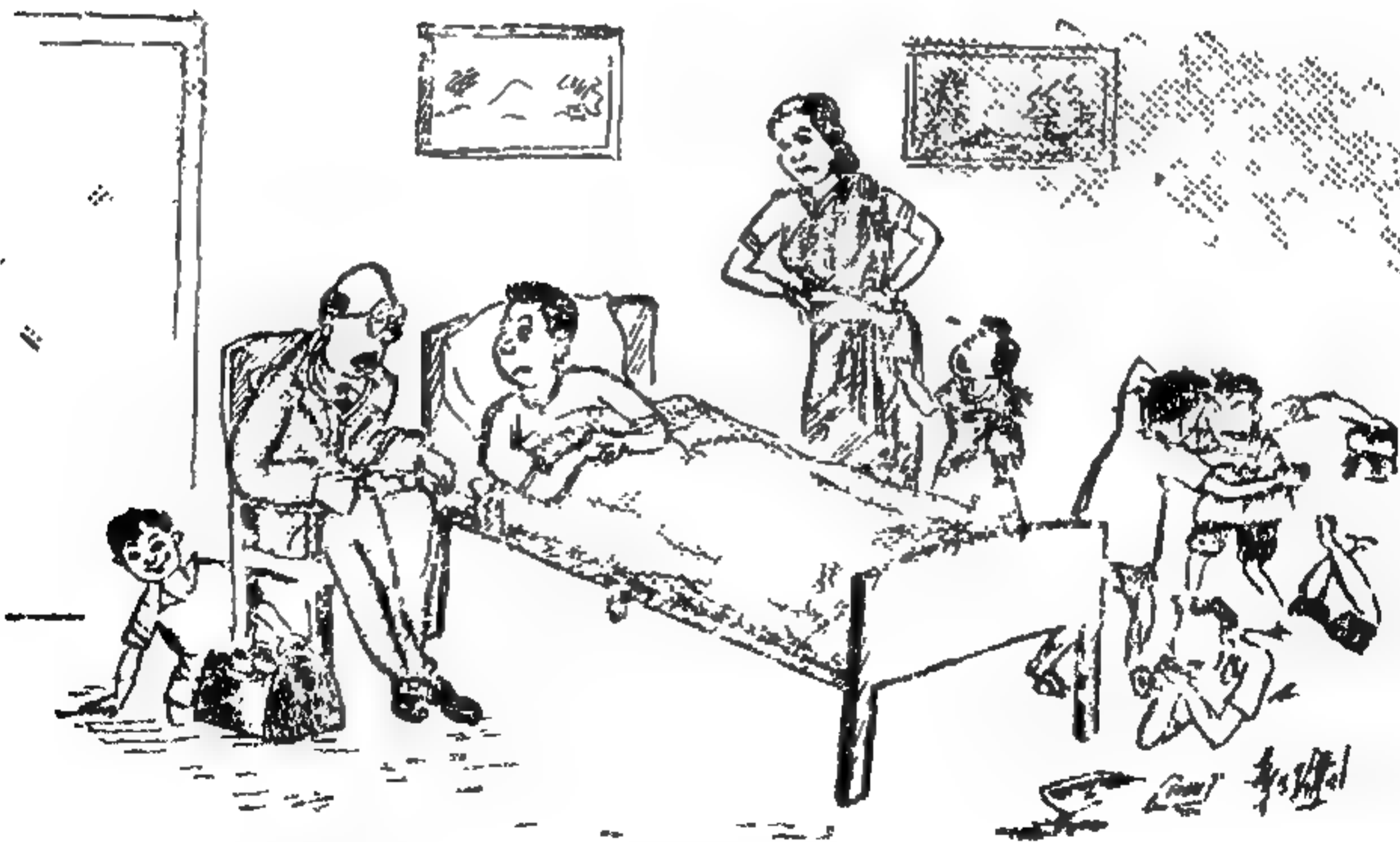
“ನಿನ್ ತಲೆ! ಏಳೋರೂಪಾಯ್ ಗಾ ನೀ ಅದನ್ನು ಮಾರಿದ್ರು? ”

“ಏಳೋರೂಪಾಯಿಗೆ ಯಾರ್ ತೊಗೋತಿದ್ರು ಅದನ್ನು. ಎಲ್ಲಾ ಹಳೇ ಸಾಮಾನು....ಒಂದುಪಾಯ್ ಮೇಲ್ ಕೊಡೊದಿಲ್ಲಾಂತ್ರಿದ್ದ....ನಾನ್ ತುಂಬಾ ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡಿದ್ದೇಲೆ ಮೂರುಪಾಯ್ ಕೊಟ್ಟೆ! ನಿಮಿಗೀಗ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲಾ ಏಳೋರೂಪಾಯಿ ...ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಮೂರುಪಾಯಿ ನಿಮ್ಮ ಸೈಕಲ್, ಬಾಕಿ....ನಾಲ್ಕು ನನ್ನು!....”

“ರಾಮು ರಾಮು ಶ್ರೀರಾಮರಕ್ಷೆ” ಎಂದು ಕುಸಿದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ.

—ತಾಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರನ್.

(ತಮಿಳುಕತೆಯ ಆಧಾರದಿಂದ)

“ನಮ್ಮ ಅಸ್ತತ್ವ ವಾರ್ಡಿಗೆಂತ ಇಲ್ಲೇ ಗಲಾಟೆ ಕಡಿಮೆ-ವಾರ್ಡು ಗೇರ್ಡು ಬೇಡ ಇಲ್ಲೆ ಎಸಿ.”

ಪತ್ರಿಕಾ ಭೇಟಿ!

ಅಂದು ಹಳೆಯಾರ್ಕಿನ ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಭುತ ಜನಸಂದಣಿ. ಪೋಲೀಸರ ಬಂದೊಬ್ಬರು ವಿಪರೀತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಾಲುತ್ಯದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿ ಒಂದು ಇಂಫೆಂಟರಿ ಪಡೆ ಬೇರೆ ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಜಗತ್ತಿನ ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಂತಿದೂತರು ಅಂದು ಆ ಊರಿಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದರು ಪ್ರಪಂಚ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಕಳೆದ ಐವತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತದುಡಿದು ಅನೇಕ ಶಾಂತಿ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಜನಸಂದಣಿ ಕಟಕಟೆಯಾಚೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಂದಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನೋಟ್‌ಪುಸ್ತಕ, ಪೆನ್ಸಿಲುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಫ್ಲಾಷ್ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೋ, ಹೆಗಲಮೇಲೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ವಿಮಾನ ಬಂದಿಳಿಯಿತು. ಜನರ ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಪೋಲೀಸಿನವರೂ, ಮಿಲಿಟರಿಯವರೂ ತಮ್ಮ ಬಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಹಾ ಜನ ಸ್ತೋಮವನ್ನು ಹಿಂದಟ್ಟಿದರು.

ವಿಮಾನದ ಪುಟ್ಟ ಏಣಿಯನ್ನು ಅದರ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದರು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು ಅದರ ಮೇಲೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಸುತ್ತನೋಡಿ, ನಕ್ಕು, ಕೈಮುಗಿದರು. ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಅಧ್ಭುತಸ್ವಾಗತ ದೊರಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪಿಸುಪಿಸುಮಾತು ಶುರುವಾಯಿತು. ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ-V. I. P-ಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅವನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾದ ಸಿ. ಐ. ಡಿ ಖಾತೆಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಒಬ್ಬ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ-ನಿಸ್ಸೀಮ ಆತ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ: 'ಮಹಾಕೇಡಿ ಭುಜಂಗರಾಯ ಅವನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ೫೦,೦೦೦ ರೂಗಳ ಬಹುಮಾನ ವಿತ್ತು-ಅವನೇ' ಎಂದು ನುಡಿದು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಕ್ಯಾಮೆರಾದಿಂದ ಅವನದೊಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸರ್ರನೆ ಇಳಿಸಿ, ಅವನೆಡೆಗೆ ಓಡಿದ. ಸರಿ. ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಅವನ ಹಿಂದೆ ತಾನುಮುಂದು ನೀನುಮುಂದು ಎಂದು ನುಗ್ಗಿ, ಆ ಭುಜಂಗರಾಯನನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು.

ಅವನಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ನೋಡಿ 'ನಮಸ್ಕಾರ' ಎಂದ.

“ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದರು?”-ಒಬ್ಬ ವತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ.

“ಮಿಸಿಸಿಪ್ಪಿ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ.”

“ಅಲ್ಲೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ? ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರಿ? ಸ್ವಲ್ಪ ತಪಶೀಲಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೀರಾ?”-ಇನ್ನೊಬ್ಬ.

“ಅಲ್ಲೇ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ದರೋಡೆ, ಕೊಲೆಮಾಡಿ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಮದುವೆ ಅಂದರೆ ...ಹ್ಲಿ....ಹ್ಲಿ....ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ನನಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವರದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಓದಿದೆ... ಅದರಲ್ಲೂ ಪೋಲೀಸರಿಗೂ ಸಿಗದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಮೆರಿಕದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿವೆ-ನಾನು ಮಾಡಿದ ದರೋಡೆ, ಕೊಲೆ, ಲಕ್ಷಾಧೀಶ ವಿಧವೆಯೊಡನೆ ಮದುವೆಗಳೆಲ್ಲ...”

“ಆವೆಲ್ಲ ನಿಜವೆಂದು ನೀವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ?”

“ಖಂಡಿತ.”

“ಅವುಗಳೆಲ್ಲದೆ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳೇನಾದರೂ ಉಂಟೆ?”

“ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ.... ಈಗ ಹೇಳಲು ಪುರಸೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಧ್ಯ ದಲ್ಲೇ ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬರೆಯಲಿರುವ ನನ್ನ ಆತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.... ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಒಪ್ಪಿ 40,000 ಡಾಲರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ”

“ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?”

“ಆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ... ಏನುಹೇಳಲಿ ಆದರೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ.... ಕಳೆದ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೋಲೀಸರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವ.ಣ್ಣೆರಚಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಈ ಕೊನೆಯಿಂದ ಆ ಕೊನೆಯವರಿಗೆ ಸುತ್ತಿದೆ.... ಇವತ್ತು ಅಮೆರಿಕ-ನಾಳೆ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ-ನಾಳಿದ್ದು ಜರ್ಪಾ, ಆದರೆ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಕಳ್ಳನ ಹೆಂಡತಿ-ಎಂದು ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನನಗೇನೂ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಆರಾಮು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.... ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ....

“ನೀವು ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟುಸಾರಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿರಿ?”

"ಕಸುಬಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಏಳಿಂಟುಸಲ ನನ್ನ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಜೈಲುವೆಂಟು ಕಾಣಬೇಕಾಯಿತು....ಆದರೆ ನಾನು ಪಳಗಿದಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನೋದಲು...."

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಹಿಂವೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಬೀಗ ಈ 'ಪತ್ರಿಕಾ ಭೇಟಿ' ಮುಗಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಕೇಳಿದ" ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಸಂದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ-ಜೈಲು ಸೇರುವ ಮುನ್ನ?"

"ನಾನು ಒಂದು ವಿಧದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಮಾಡಲಾರದಂಥ ಸಾಹಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೊಂದವರಿಗೆ, ಕೊಲೆಯಾದವರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ವಾದದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣವಿರುವವರಿಂದ ಹಣ ಕಸಿಯುವುದೇ ನನ್ನ ಅಂತಹವರ ಧರ್ಮ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ....ನನ್ನ ಅನೇಕ ಅಪಾಯಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು-ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯಾದರೂ-ನನಗೆ ನೆರವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ-ಆಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಅವರು-ತೀರ ಏನೇನೂ ತಿಳಿಯದವರು-ಇನ್ನೊ ಸೆಂಟ್ಸ್-ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನುತಾಪಗಳು-ಜೈಹಿಂದ್"

ಮಾರನೆಯದಿನ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ (೪೦ ಪಾಯಿಂಟು) 'ಭುಜಂಗರಾಯರ ದಸ್ತಗಿರಿ-ಪತ್ರಿಕಾಭೇಟಿ' ಎಂದು ಪುಟದ ತುಂಬ ವರದಿಸಿದ್ದರು.

ಪುಟದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಆಗಮನ-ನಿರ್ಗಮನ'ಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಲು: 'ಆಗಮನ-ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಶಾಂತಿದೂತರು.'

ಬಿ. ಎ. ಮೂರ್ತಿ.

ಸಂಜೆಗೆ ಬಂತು ಸಂಬಳ ನನಗೆ
 ಸಂಬಳ ದೊಂದಿಗೆ ಪಾರ್ಕಿಗೆ ಇಳಿದೆ;
 ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕಿನ ಹೂವಿನ ಚಕ್ರ
 ಹಳದಿ ಕೆಂಪು .. ವಕ್ರವೊ, ವಕ್ರ
 ಅಲ್ಲೇ ಕೂತೆ, ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ!
 ಸಂಬಳ ಸಹಿತವೆ ನನ್ನನು ಹಿಡಿಯಲು
 ದಾರಿ ಕಾಯುವ ಪಠಾನನ ಮಠತೆ.

== ಗಾದೆಗಳ ಹುಟ್ಟು ==

ಕೈಗೆ ಕೆಸರಾದರೆ, ಬಾಯಿಗೆ ಮೊಸರು: ಈ ಗಾದೆ ಮೊದಲಾದದ್ದು, ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ರಾಯರ ಎಮ್ಮೆಯ ಶುಶ್ರೂಷೆಗೆ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದ ಆಳು ಕೆಸರು ಒಳಯಲು ಹಿಂಜರಿದಾಗ, ರಾಯರು, "ಲೋ! ನಿನ್ನ ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ, ನನ್ನ ರಮಾಬಾಯಿಗೆ ಮೊಸರು," ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದರಂತೆ.

ಮಂಗಳನ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಮಾಣಿಕ್ಯದಂತೆ: ಅಳಿಯ ಮಹಾಶಯರೊಬ್ಬರು ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ; ಎಷ್ಟು ಪತ್ರ ಬರೆದರೂ, ಅತ್ತೆ ಮಾನಂದಿರಿಗೆ ಸಖತ್ ಖಾಯಿಲೆ ಎಂದು ತಂತಿಕೊಟ್ಟರೂ, ಪ್ರಯಾಣದ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಹಣ ಮಸಿಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೂ, ಮತ್ತೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ ಆತನ ವ್ಯಸ್ಥಿಯಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗದೆ ಪೇಚಾಡಿದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವೇ ಈ ಗಾದೆ.

ಪುರಾಣದ ಬದನೆಕಾಯಿ: ಪುರಾಣವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೊಬ್ಬರು, ಅಂದಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಗೆ ಪುರೈಸಿತು, ಎಂಬ ಗುರುತಿಗಾಗಿ ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಹಾಳೆಗಳ ನಡುವೆ, ಕಡ್ಡಿಯನ್ನೇ ಕಾಗದದ ತುಂಡನ್ನೇ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಒಂದುದಿನ, ಅಂಧದ್ದೇನೂ ಸಿಕ್ಕದೆ, ಒಂದು ಒದನೆ ಹೀಚನ್ನಿರಿಸಿದ ರಂತೆ ನಂತರ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಪಾಡ್ಯ ಪುರುಡು ಇತ್ಯಾದಿಯಿಂದಾಗಿ, ಹಲವು ದಿನ ಪುರಾಣದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಿಚ್ಚದೆ, ಆ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬಾಡಿ ಒಣಗಿ ಹಾಳಾಯಿತು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಯೋಗ್ಯವಾಯಿತು. ಗಾದೆ ಹುಟ್ಟಿತು.

ಅತ್ತೆಗೊಂದುಕಾಲ, ಸೊಸೆಗೊಂದುಕಾಲ: ಅತ್ತೆ ಸತ್ತಿದ್ದು ಸಿಡುಬಿನಿಂದ; ಸೊಸೆಗೆ ಕಾಲ ಬಂದದ್ದು ಕ್ಷಯರೋಗದ ರೂಪತಾಳಿ.

ಮೂರ್ಖಸ್ಯ ದೊಣ್ಣೆ ಔಷಧಂ: ಮೂರ್ಖ ಎಂದರೆ, ಮೂರು ಖ: ಖರ್ಚು, ಖಾಯಿಲೆ, ಖುಷಿ. ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು, ಕಡಮೆನಾಡಬೇಕು, ಎಂಬುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ದೊಣ್ಣೆಯಹಾಗೆ ಒಂದೇಕಡೆ ಊರಿಕೊಂಡು ಕೂರುವುದೇ ಮದ್ದು! ಖಾಯಿಲೆ ಅಂತ ಸುಳ್ಳುನೆಪ ಹೂಡಿ ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಿರುವರು ದೊಣ್ಣೆ ನೋಡಿದರೆ ಎದ್ದು ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ! ಖುಷಿ ಹತ್ತಿ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ, ಇಂಗುತಿಂದ ಕಪಿಯಹಾಗೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸುವ ಕ್ರಾಕ್ಕೆಗೆ ದೊಣ್ಣೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆನಿನ್ನದೆ ಮದ್ದು?...ಆವ್ಧರಿಂದಲೇ, ಮೂರ್ಖಸ್ಯ ದೊಣ್ಣೆ ಔಷಧಂ.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

—ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ

ವಿಠಲರಾಯನ ವೈದ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ

“ ಪಿತ್ತವಾಯು ಕೆರಳಿದ ಸಂಕಟ. ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ. ಹುಳಿ ತೇಗು. ವವೆಯ ಕೆಳಭಾಗ ಎರಡು ಅಂಗುಲ ಗುಡು ಗುಡು ಗುಡು ಅಂತ ಸದ್ದು. ಪಿತ್ತ ಜನಕಾಂಗ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರಿ ಇದೇ ಯೋಚನೆ ನನಗೆ ಏನುಮಾಡ್ಲಿ?”

— ಎಂದು ವಿಠಲರಾಯ ಒಂದೇಸಮ ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ಡಾಕ್ಟರು ಪಾಪ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆದಿದ್ದರು. ಕಲಿತ ಪಾಠ, ಆದ ಪ್ಯಾಸು - ಕೂಟ್ಟಿ ಡಿಗ್ರಿ ಹಿಡಿದು ಅದರ ಬಲವನೇನೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಂತ ವೈದ್ಯಕಿ ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆದಿದ್ದರು. ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದರು. ಎಂತಹ ಧೈರ್ಯ ವಿದ್ದರೂ ವಿಠಲರಾಯ ನನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಹೊಸ ವೈದ್ಯ, ಹಳೇ ರೋಗಿ.

ವಾಮೂಲಿನಂತೆ ಎದೆ ಬಡಿತ, ನಾಡಿ ಮಿಡಿತ, ರಕ್ತದ ವತ್ತಡ-ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಪರಿಶೀಲನೆ ನೋಡಿದರು ಪಾಪ.

“ ಡಾಕ್ಟರೆ ತಮ್ಮ ಊರು ಯಾವುದೋ?” ಎಂದು ವ್ಯಂಗವಾಗಿ ಅಣಕು ಧ್ವನಿ ಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ವಿಠಲ.

“ ಯಳಂದೂರು ಯಾತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ವಿಚಾರ?”

“ ಅಲ್ಲ ಕೇಳಿದೆ-ಏನೂ-ತಿಳಕೋಬೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರೆ - ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಟ್ರಬಲ್ ಅಂತ ಬಂದಾಗಲೇ ಅರಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ನೆನಪು - ಈಗ ತಾವು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಾಡಿ ನುಡಿತ ಎವೆಯ ಬಡಿತ ಶ್ವಾಸದಕೋಶ ನೋಡಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಊರೂಂತ ಸಹಜವಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ”

ಡಾಕ್ಟರು ಸುಸ್ತು. ಮೊದಲೆ ಹೊಸದು. ಸರಿ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಠಲನ ಟೀಕೆ. ಕೊಂಚ ತಬ್ಬಿಬ್ಬೇ ಆವರು ಇಸಮು. ಆದರೂ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ “ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ಯಾಗಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತನ್ನ ಸ್ವಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಸರಿಯಾಗಿರತ್ತೇಂತ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೆ” ಎಂದು ತನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

“ ಸರಿ ನೀವು ಯಳಂದೂರೂಂತ ಅಂದಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ನೋಡಬೇಕಾದ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯ ಇಷ್ಟನಂತೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜಹಗೀರುದಾರರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪುನಿತನದವರೇನು ನೀವು?” ವಿಠಲ ಮತ್ತೆ ಕುಕ್ಕಿದ.

ಎಳೆರಕ್ತ -- ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಟೀಕೆ ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲ.

“ಸ್ವಾಮೀ—ನೀವು ಔಷಧಿಗೆ ಬಂದವರೋ ಅಥವಾ ನನ್ನ ವಂಶಪುತ್ರ-ವೈದ್ಯ ಕೀಯದ ಮಟ್ಟ ಅಳಿಯೋಕೆ ಬಂದವರೋ — ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆ ನನ್ನ ನಿಯಮ ಸರಿ ಬಾರದೆ ಇದ್ದೆ ಹೊರಡಬಹುದಲ್ಲಾ”

—ಎಂದು ಕೊಂಚ ಜೋರಾಗೇ ಅಂದರು. ಆದರೆ ವಿಠಲರಾಯನ ಶಾಂತ ಮುದ್ರೆ ಮಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲ — ಅವನ ಕೊಂಕುನಗೆ ನುಲುಗಲಿಲ್ಲ — ಚೂಪಾದ ನಾಲಗೆ ಯನ್ನು ಸವರಿಕೊಂಡು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದ ಆ ಎಳೆಡಾಕ್ಟರನ್ನು.

“ಕೋಪಮಾಡ್ಕೊಬೇಡಿ, ತಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು”

“ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಅದನ್ನು”

“ಮತ್ತೇ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ? ಮತ್ತೆ ಯಾತಕ್ಕಪ್ಪ ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾ — ಅದು ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪವಲ್ಲವೆ?”

“ಮತ್ತೆ ಕರ್ತವ್ಯದ ವಿಚಾರ ತಾವು ಎತ್ತಬೇಡಿ—ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು?”

“ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು?”

“ಹೊರಗಡೆ ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿದ್ದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ—ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದಿ ಮಹರಾಜರಿಂದ ಪಡೆದ ಡಿಗ್ರಿನೂ ಬರೆದಿದೆ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ....”

“ನನಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ— ನಿಮ್ಮ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೆಚ್ಚಿನ ಅಚ್ಚುಕನ್ನಡಿಗ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡು ಬರೆಸಿದ್ದರೆ ಓದಬಹುದಿತ್ತು—ನಾನು ನಗುವುದು — ಕೆಮ್ಮುವುದು — ಆಕಳಿಸುವುದು — ಬೈಯುವುದು ಅಚ್ಚುಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇ. ಈಗ ನೀವು ನೋಡಿದಾಗ ಮಿಡಿದ ನಾಡಿಯ ನುಡಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಲಿಲ್ಲವೇ—ಕರ್ನಾಟಕವೇ ನನ್ನ ಜೀವ, ಮೈಯಿ ಮನಸ್ಸು ನಾನೂ ಹೊಯಿಸಳ ಕರ್ನಾಟಕ. ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಯಾವುದು?”

—ಡಾಕ್ಟರು ಬೆವತಿದ್ದರು. ಪರತಂತ್ರದ ನೌಕರಿಗಿಂತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ದವಾಖಾನೆ ತೆಗೆದು ಹಾಯಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸೋಣವೆಂದು ಹುರುಪಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಮೊದಲ ಗಿರಾಕಿಯೇ ಇಂತಹವನು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಹೇಗನ್ನಿಸಿರಬೇಕು ಪಾಪ.

“ಸ್ವಾಮಿ ಕ್ಷಮಿಸಿ. ನನಗೆ ಬರೋತರಹ—ನನ್ನ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರೋ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ನೋಡ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಥೆ ನೋವು—ಕಾವು ಬೀವು ಹೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡ್ತೇನೆ”

“ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಬೇಡವೋ?”

“ಬೇಕು—ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು?”

“ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು? ”

“ ನನ್ನ ಹೆಸರು ನಿಮಗೇಕೇ — ಡಾಕ್ಟರ್ ದಾಮೋದರನ್ ಬಿಎಸ್ಸಿ, ಎಂಬಿ ಬಿಎಸ್, ಆಯ್ತೇ ಸ್ವಾಮೀ. ತಮ್ಮ ನಾಮಾಂಕಿತ ಈಗಲಾದರೂ ತಿಳಿಸ್ತೀರಾ ”

“ ಕೋಪವಾಡ್ಯೋಬೇಡಿ ದಾಮೋದರರೇ—ಇದು ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗುಣವಲ್ಲ ನಾನು ನೋಡಿರೋ ಡಾಕ್ಟರಷ್ಟು ನೀವು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ— ನಾನು ಕುಡಿದಿರೋ ಅಷ್ಟು ಔಷಧಿ ನೀವು ನೋಡಿಲ್ಲ — ಈ ಉದರರೋಗದಬಗ್ಗೆ ನನಗಿರುವಷ್ಟು ಅನುಭವ ನಿಮಗಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಯ್ತೆ — ಯಳಂದೂರು ಎಳೇನಿಂಬೇಂತ ಅನ್ನೋಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೇ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀನಿ—ದಾಮೋದರರ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ದಡ್ಡ ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕಾದೀತು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟಲ್ಲಾ ಅದೂ ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದಮೇಲೆ — ನನ್ನ ವಯಸ್ಸು ಬೇಡವೆ? ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಬೆರಸ್ತೀರಿ—ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆ? ”

—ವೈದ್ಯರ ಪಿತ್ತ ಕೆರಳಿತು—ಅವರಿಗೇ ಹುಳಿತೇಗು ಬಂತು. ವವೆಯ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟಪಟಪನೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿತು. ಇಂತಹ ರೋಗಿಯನ್ನು ಯಳಂದೂರು ದಾಮೋದರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಅನುಭವ! ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿತು. ಜೇಬಲ್ಲಿನ ಕರ್ಚಿಫು ತೆಗೆದು ಹುಬ್ಬುಮೇಲಿನ ಸಾಲಾದ ಬೆವರುಹನಿ ಒರಸಿ ಗದ್ದಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ.

“ ನಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು? ”

“ ನಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು? ”

“ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟೊವರೆ ”

“ ಸರಿ, ಗೋತ್ರ ಯಾವುದಂದ್ರಿ ”

“ ಕಾಶ್ಯಪಸಗೋತ್ರ ”

“ ತಂದೆ? ”

“ ಇಲ್ಲ ”

“ ತಾಯಿ? ”

“ ಯಳಂದೂರು ”

“ ಜಮೀನು? ”

“ ಇನಾಮ್ನಿ ಮೂವತ್ತೆಕರೆ ”

“ ಮದುವೆ? ”

“ ಇಲ್ಲ ”

“ಇಷ್ಟ”

“ಉಂಟು”

“ಲೇ ಲೇ ರುಕ್ಕೂ”

— ಎಂದು ಕೂಗಿದರು ವಿಠಲರಾಯರು. ಮಿರು ಮಿರುಗುವ ತೆಳುಸೀರೆಯ ನಕ್ಕಿಒಳಲಂಗದ ಹರಿಣಿಗಣ್ಣೆ — ಕಾಡಿಗೆಧಾರಿ — ಪುಷ್ಪಗುಚ್ಛ ತಿರೋಶ್ಯಂಗಾರಿ ಮದಗಜವದನೆ—ರುಕ್ಕಿ ಬಂದು ನಿಂತಳು ಡಾಕ್ಟರೇದುರು.

ವಿಠಲರಾಯ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮೋಡಿಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿ ದಂತಿತ್ತು. ವಿಠಲರೇ ಹೇಳಿದರು—

“ಸುಂದರಿ ಅಲ್ಲವೆ?”

“ಹೌದು” ಎಂಬಂತೆ ತಲೆ ಆಡಿತು.

“ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಯಿತೆ?”

“ಹೂಂ”— ಎಂದು ಹೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟರು ಬಿಎಸ್ಸಿ, ಎಂಬಿಬಿಎಸ್ ಡಾ|| ದಾಮೋದರರು.

“ಸರಿ ಒಳ್ಳೆ ಚಾಲೂಕಾದ ಹುಡುಗ ನೀನು ಯೋಗ್ಯ-ನಿನ್ನ ಪ್ಪ ಚೂಟಿಯಾದ ಡಾಕ್ಟರನ್ನೇ ನಾನು ಕಾಣೆ-ನನ್ನ ಮಗಳ ತಾಳಿಪುಣ್ಯ-ನಿನ್ನ ಸೈತಸ್ಕೂಪಿನ ಪುಣ್ಯ— ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಸಂಸಾರಮಾಡ್ಕೊಂಡಿರಿ, ಇಂತಹ ಯೋಗ್ಯವರನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಕಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕೆ—ದೇವರು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕಲ್ಯಾಣ ಮುಂದಿನ ಲಗ್ನ ಮಾಸ ದಲ್ಲೇ ಮಾಡಲಿ. ಇನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ-ರಾಮಕೃಷ್ಣಾ ಪಾಂಡು ರಂಗಾಂತ ನಿನ್ನ ಮನೇಲೆ ಇರ್ದೀನಿ....”

—ಎಂದಾಗ ದಾಮೋದರ ರುಕ್ಕುವಿನ ನೀಳವಾದ ನಾಶಿಕದ ಸೌಂದರ್ಯ ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ರುಕ್ಕು ಸೆರಗಿನ ತುದಿ ಹೊಸೆದು ಚಾವಟಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತೆ?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ವಿಠಲರಾಯ ಹೇಳಿದಾಗ ಡಾ|| ದಾಮೋದರರು—

“ಹೂಂ ಮಾವಯ್ಯ” ಎಂದರು.

ಮೂವರನ್ನೂ ಹೇರಿಕೊಂಡ ಕಾರು ದಾಮೋದರನ ಮನೆಯತ್ತ ಸಾಗಿತ್ತು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

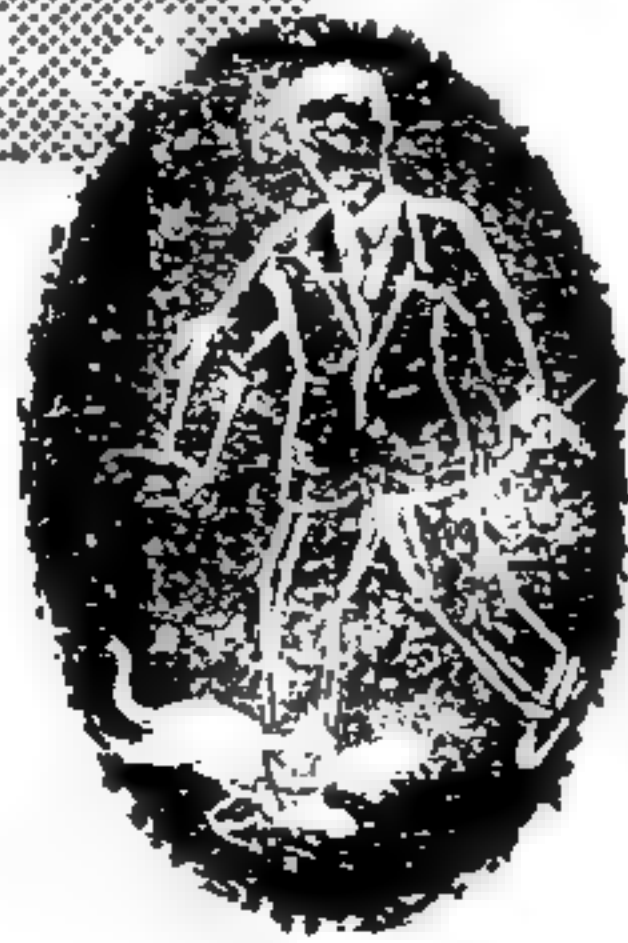
ಬೆಕ್ಕುಗಳಿದ್ದರೆ

ಶಾಂತಿಯು ನಿರ್ಮೂಲ

ಬೆಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರೇಗಿಸಿದವನಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಿಗದೆಂದೂ, ಸತ್ತು ಸಮಾಧಿಯಾಗುವಾಗ ಚಂಡಮಾರುತ ಮತ್ತು ಮಳೆಯಾಗುವುದೆಂದೂ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ವ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾದಾಗ ಮಾನವನ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯು ಬಲಯುತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಂಬೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ರವರಲ್ಲಿ ವಿಮೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೀವು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಿರಿ.

ದಿ

ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಅಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಹಣ ಶೇಖರಿಸಿಡಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ ವಿಮಾವಾತನು ಅಲ್ಪಾಯುವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಈಯುವುದು ಹಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಕೈನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಾಪನೆ:
1871

ಬಾಂಬೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಲೈಫ್ ಅಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಬಾಂಬೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್,

ದಾಧಾಬಾಯ್ ನೌರೋಜಿ ರೋಡ್, ಬೊಂಬಾಯಿ 1

ಬೆಂಗಳೂರು ಬ್ರಾಂಚ್ ಕಛೇರಿ:— 172/3, ನರಸಿಂಹರಾಜಾ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 2.

EVERY POLICYHOLDER A SHAREHOLDER

ತೀಪ್ಪುದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೊಸ ಧ್ವನಿ

1

ಪದ್ಮಿನಿ ಬಿಕ್ಟರ್ಸ್

ಮಾದಲ ತೇಡಿ

ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಚಿತ್ರ (ಕನಡ)
[ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ]

ಪದ್ಮಿನಿ ಬಿಕ್ಟರ್ಸ್ ಕಥೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ-ವಾಣಿಗು
ಪ.ನೀಲಕಂಠನ್ ದಾದಾ ಕುರಾಸಿ ಚಿ.ಸದಾಶಿವಯ್ಯ

ಬಿ.ಆರ್.ವಂಶಪುರು, ಎಂ.ವಿ.ರಾಜಮ್ಮ
ದಿಕ್ಕಿಮೂಲಕವರಾನ್, ಸುಮತಿ, ರವಿ, ಸುಜಾತಾ

ಪದ್ಮಿನಿ ಬಿಕ್ಟರ್ಸ್ ಮದರಾಸ್ 4

ಜೀನವಿಮೆಯು

ಗಂಡನ ಕರ್ತವ್ಯ,

ಹೆಂಡತಿಯ ಭಾದ್ಯತೆ

ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಹಕ್ಕು

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಾ ವಿಭಾಗ

- ಪೂರ್ಣ ಭದ್ರತೆ ★ ಒಟ್ಟು ಮೊಬಲಗು 300,00,000 ಕ್ಕೂ ಮೀರಿದೆ
ಕಡಿಮೆ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ★ ಪಾವತಿಯಾದ ಮೊಬಲಗು 100,00,000
ಅತ್ಯಧಿಕ ಬೋನಸ್ಸು ★ ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಶೇಕಡಾ ಖರ್ಚು
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ

★

ಇಂದೇ ವಿವೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಮೋಟಾರು ವಿವೆಯನ್ನು ಕೂಡ ವೈಪೋಟಿಯ
ದರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲಾಖೆಗೆ ಪಾವತಿಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಕಛೇರಿಯ
ಕ್ಯಾಷ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತೆ.

★

==== ಡಯವಿಟ್ಟು ವಿಚಾರಿಸಿ =====

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಾ ಇಲಾಖೆ
ಬೆಂಗಳೂರು.

ತಾರು : " ಇನ್ಸೈಕ್ "

ಫೋನು : 2918

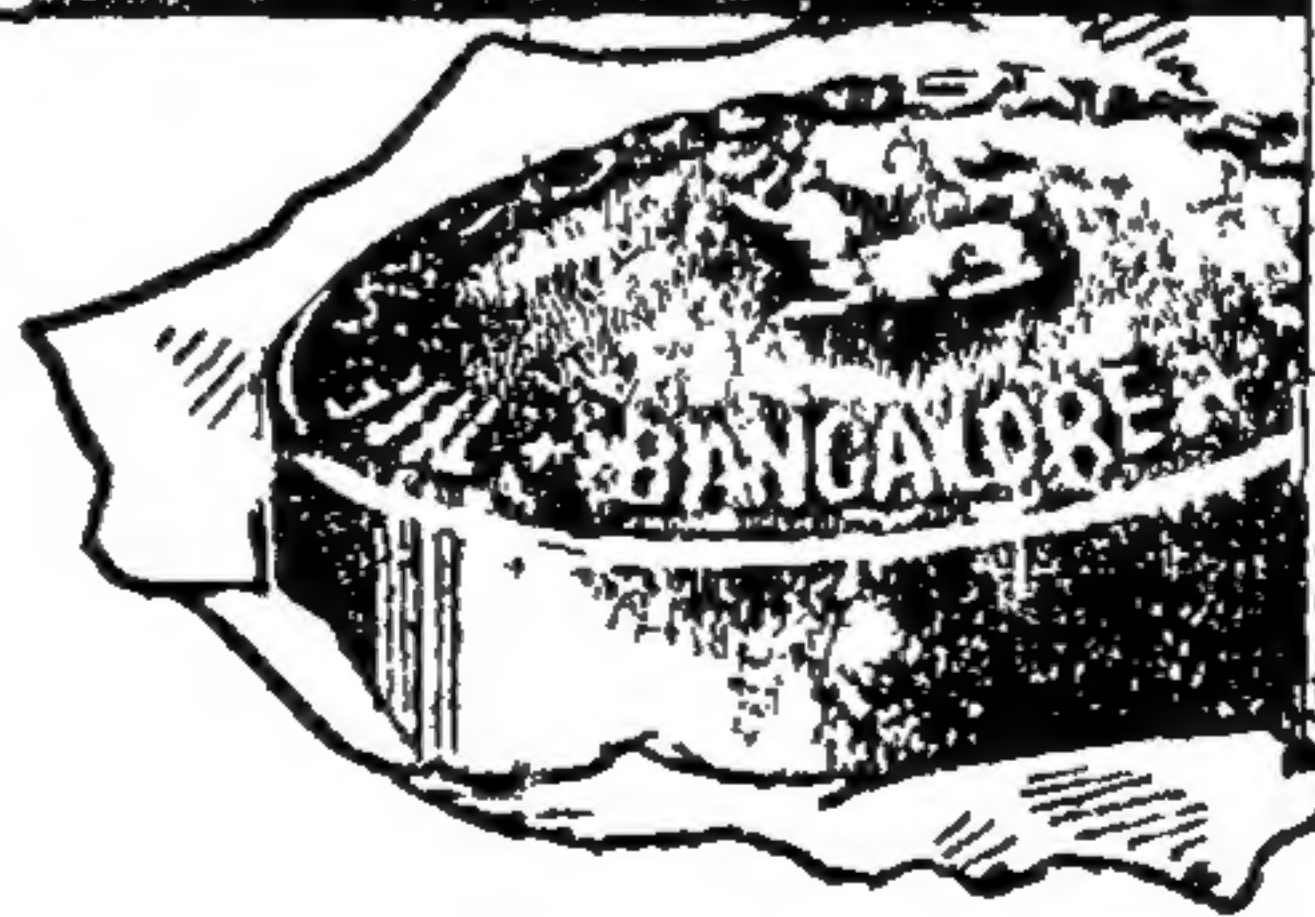

ಕೃಷಿ ನಿಂತು ಬೇಸತ್ತಾಗ...

ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಮನಸ್ಸು ಎರಡೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ - ಆಲ್ಲವೆ? ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನೂ ದೇಹಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಸ್ನಾನ! ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪು ಮರೆಯಬೇಡಿ ಮತ್ತು

ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸೋಪು

ದೇಹದ ಕಠಲವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮೃದು ಮಧುರವಾದ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ

ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. MEMBER I S T M. S

THE CANARA MUTUAL ASSURANCE Co., Ltd.

Managing Director :—T. R. A. PAI

Head Office: UDIPI, S. India]

[Estd: 1935

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬೋನಸ್

ಲಾಭ ಸಹಿತ ಪೋಲಿಸಿಗಳಿಗೆ ವಿಮಾ ಮೊಬಲಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ

ರೂ. 18/-

ರೂ. 15/-

ಹೋಲ್ ಲೈಫ್ ಎಶ್ಯೂರೆನ್ಸಿಗೆ

ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಎಶ್ಯೂರೆನ್ಸಿಗೆ

31-12-1953ನೇ ತಾರೀಖಿಗಾದ 1951 ರಿಂದ 1953ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ

ವಿಮಾ ಗಣನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ.

ದಿ ಕೆನರಾ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಎಶ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್.

ಪ್ರಧಾನಕಾರ್ಯಾಲಯ: ಉಡುಪಿ, ದ. ಭಾರತ]

[ಸ್ಥಾಪನೆ: 1935

ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಂದಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಬೋನಸ್ ಹಂಚಿದ ಕಂಪೆನಿ.

CHIEF AGENTS:

THE COMMERCIAL CORPORATION OF INDIA, LTD.,

UDIPI, S INDIA

ಕೊರವಂಜಿ

ಕೊರವಂಜಿಯು ತಿಳಿನಗೆಯ ಸಚಿತ್ರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ತಿಳಿಹಾಸ್ಯದ ಲೇಖನಗಳು, ಹರಟೆಗಳು, ಅಣಕವಾಡುಗಳು, ನಗೆ ಹಾಡುಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವದಾ ಸುಸ್ವಾಗತ ವುಂಟು. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ.

ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳಿತು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದುವಂತೆ ತಿಳಿಬರಹದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ, ಅಚ್ಚಾದಾಗ ತಪ್ಪು ನೆಪ್ಪುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುವು. ಒಪ್ಪಿದ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಉಂಟು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕರಲ್ಲೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಒಳೇಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಾರ್ಷಿಕ ಚೆಂದಾ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ರೂ. ೩-೦-೦

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ಕೇವಲ ಆಣೆ ೦-೪-೦

ಚೆಂದಾದಾರರು ವಿಳಾಸ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಲ್ಲಿ, ಕೂಡಲೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು.

VITOFERRIN

MANURE TRUSTS & TESTING LABORATORY LTD MALLISWARAM BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿನರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ "ಎ" "ಬಿ" ಮತ್ತು "ಡಿ" ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಸ್ಪೃಶವಾನ್. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಚಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

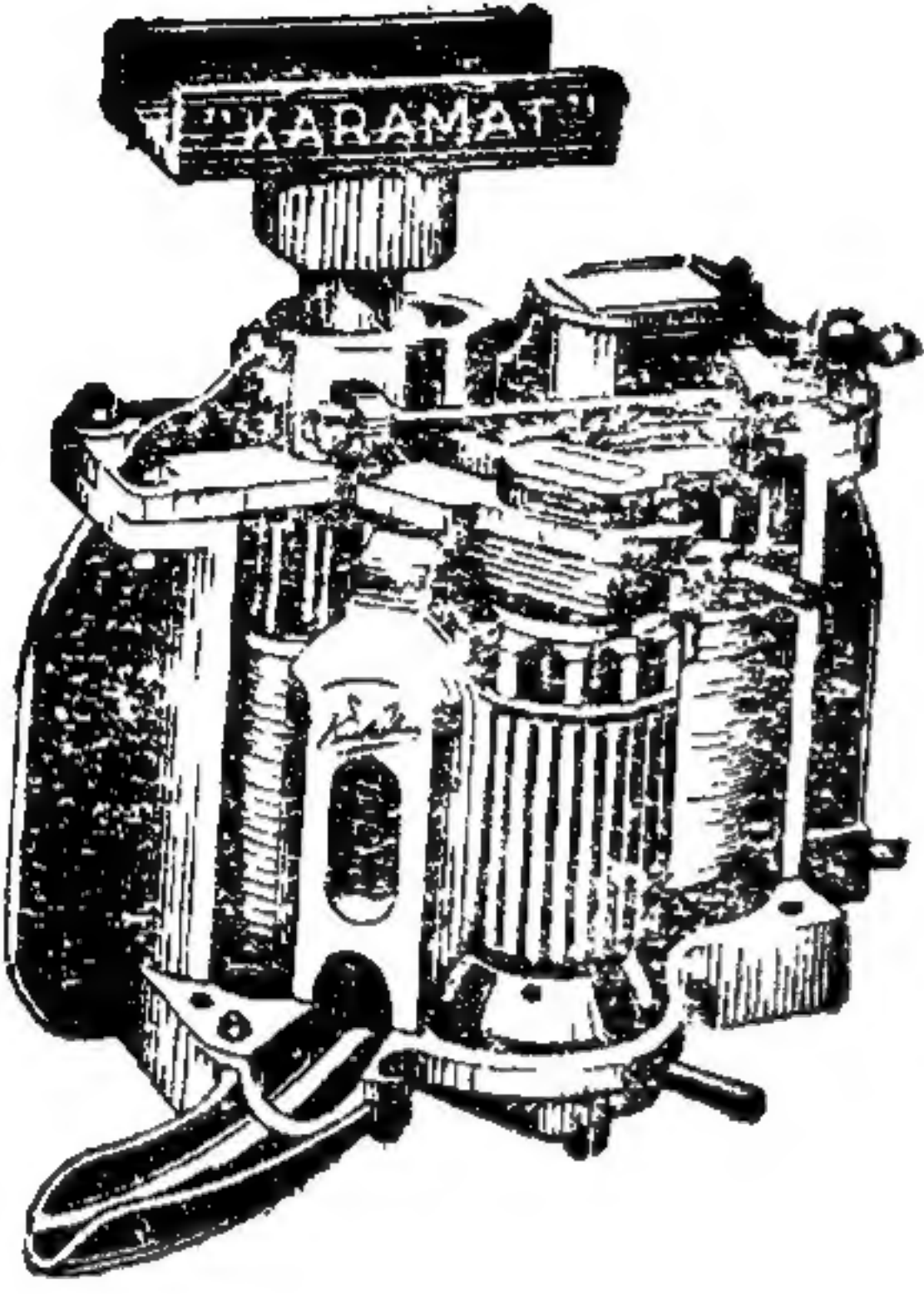
ತಯಾರಕರು :

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಕ್ಸ್
ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3.

ಕಿಲೋಸ್ಕರ್

ಕಬ್ಬಿನ ಗಾಣಗಳು

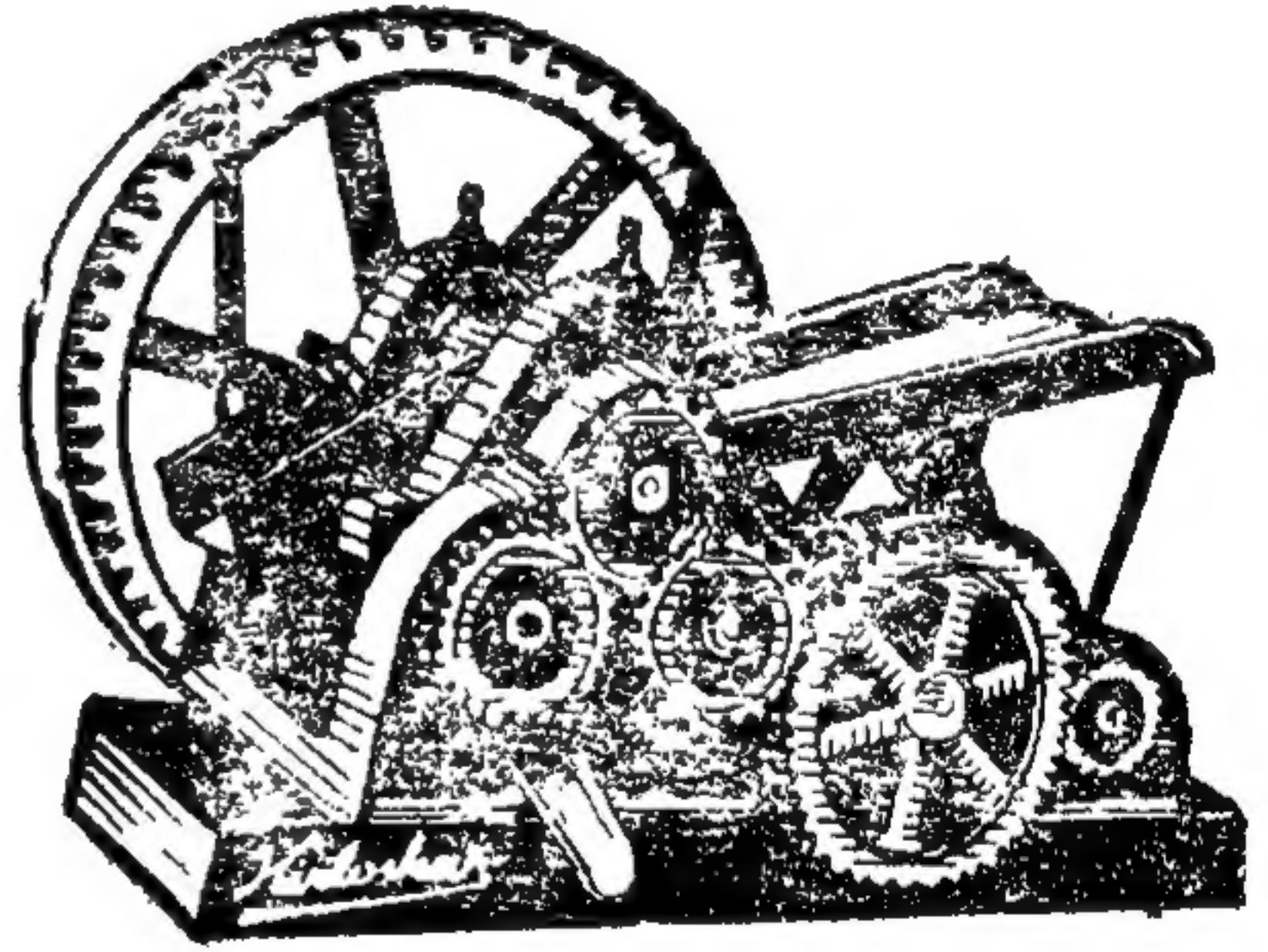
ಎತ್ತುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವ

ಕರಾಮತ್ ಗಾಣ

ವಿದ್ಯುತ್ಸಹಾಯದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಆಯಿಲ್ ಎಂಜಿನ್ ನಿಂದಾಗಲಿ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಮಾದರಿಯೂ ಇರುತ್ತೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ಸಹಾಯದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಆಯಿಲ್ ಎಂಜಿನ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವ

ವಸಂತ್ ಗಾಣ

ರೆಡಿ ಸ್ಟಾಕಿನಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತೆ.

ಕಿಲೋಸ್ಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಲಿ.

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜ ರಸ್ತೆ,

ಪೊಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ೬೦೬, : : ಬೆಂಗಳೂರು ೨.